MINISTERSTWO KULTURY i SZTUKI

BIULETYN INFORMACYJNY

MKS

ROK II • WARSZAWA • NR. 2—3

BIULETYN INFORMACYJNY
MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI

BIULETYN INFORMACYJNY
MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI

Luty-Marzec 1948

ROK II • WARSZAWA • NR 2-3

Tłoczono w Druk. NKW SL. Warszawa, Skolimowska 5. B-49464

DEPARTAMENT LITERATURY I KSIĄŻKI

PRACE I ZAMIERZENIA

Akcja pieśni masowej.

Departament Literatury i Książki, w ramach podjętej wspólnie z Departamentem Muzyki akcji pieśni masowej, rozpisał zamknięty konkurs na tekst piosenki o określonej tematyce współczesnej. W konkursie wzięło udział 27 poetów, nadsyłając 57 utworów.

Jury, złożone z przedstawicieli Zw. Zaw. Literatów Polskich oraz Zw. Zaw. Kompozytorów Polskich, po zapoznaniu się z materiałem, zgłoszonym na konkurs, postanowiło wyróżnić 20 utworów (w tym 8, wymagających pewnych poprawek).

Wyróżnieni zostali następujący autorzy: Borowski T., Bratny R., Dobrowolski St. R., Gruszczyński K., Jaworski K., (3 piosenki)), Kubiak T. (2 piosenki), Lau J., Lewin L., (3 piosenki), Rymkiewicz A., Słobodnik Wł., Wirpsza W., Woroszylski W., Wygodzki St., Zagórski J.

Autorzy wyróżnionych tekstów zaproszeni zostali na zorganizowaną wspólnie z Departamentem Muzyki konferencję, która odbyła się w Nieborowie k/Łowicza w dniach 7 i 8 marca.

Była to już druga tego rodzaju konferencja poetów i kompozytorów poświęcona sprawie pieśni masowej. W odróżnieniu od pierwszej, która się odbyła 12 i 13 października 1947 r. i miała charakter wstępnej dyskusji nad tym ważnym w naszym życiu kulturalnym zagadnieniem, konferencja ostatnia, dzięki oddaniu do dyspozycji kompozytorów tekstów poetyckich, stanowiła krok naprzód w realizacji zagadnienia pieśni masowej.

Studium Techniki Scenariusza Filmowego.

Departament Literatury i Książki przystąpił wespół z Filmem Polskim do prac organizacyjnych „Studium Techniki Scenariusza Filmowego".

Studium to będzie posiadało charakter typowo szkolnego wprowadzenia w nieznaną na ogół literatom technikę scenariopisarstwa, dziedziną ogromnie ważną ze względu na katastrofalny brak scenariuszów filmowych.

Program studium obejmie: cykl wykładów, które wygłoszą zaproszeni pisarze i filmowcy, pokazy filmów, ich analizę, dyskusje, seminaria, kontrolujące wyniki wykładów i pokazów, konkurs na scenariusz filmowy.

Wśród wykładowców znajdują się m. in.: dyr. Toeplitz, dr. Lewicki, reż. Ford, red. St. Żółkiewski, S. Pollak, A. Ważyk.

Departament, w porozumieniu z Zarządem Głównym ZZLP i dyrekcją Filmu Polskiego, zaprasza do uczestnictwa w Studium 30 młodych pisarzy z różnych dzielnic kraju.

Studium odbędzie się w połowie kwietnia w Łodzi przy atelier Filmu Polskiego i trwać będzie 8 dni.

Akcja zaznajamiania literatów ze środowiskami.

Departament Literatury i Książki rozpoczął w porozumieniu z Zarządem Głównym ZZLP wstępne kroki organizacyjne w ramach akcji, mającej na celu zaznajomienie literatów ze środowiskami robotniczo - chłopskimi.

Przesłanki akcji są następujące:

Wołanie o współczesną tematykę w literaturze pozostaje bez odzewu przede wszystkim z tego powodu, że ogółowi przedstawicieli zawodowej literatury nie są dostępne spostrzeżenia i doświadczenia z zakresu środowisk pozainteligenckich. Organizowane przez poszczególne instytucje wyjazdy literatów w teren są inicjatywą bezsprzecznie cenną, ale ze względu na krótkotrwałość pobytu nie pozwalającą na dokładne zaznajomienie się z obcymi środowiskami.

Przełamanie tego stanu rzeczy może przyjść tylko przez zorganizowanie na szerszą skalę akcji zaznajomienia literatów z poszczególnymi ośrodkami robotniczo - chłopskimi, w których w czasie dłuższego pobytu mogliby zobaczyć zarówno dokonujące się przemiany, jak i wysiłek mas pracujących w kierunku budowania nowej rzeczywistości.

Zorganizowanie akcji, zakrojonej na szerszą skalę, posiada tę wyższość nad sporadycznym subwencjonowaniem pojedyńczych wyjazdów, że wytwarza atmosferę pewnego rodzaju kolektywnego dążenia, co nie jest obojętne ze względów bodaj psychologicznych, oraz w ramach organizacyjnych pozwala wydatniej skoncentrować uwagę literatów na pewne wyjątkowo ważne kompleksy zagadnień.

W obecnym początkowym stadium realizacji tej akcji, Departament Literatury i Książki zwrócił się do szeregu Ministerstw z prośbą o wytypowanie ośrodków z zakresu ich działania, w których w szczególnie wyrazistych kształtach uwidaczniają się dokonujące przemiany, trudności i wysiłek mas pracujących.

Równolegle do pertraktacji z Ministerstwami, przeprowadza Departament korespondencję z poszczególnymi wojewodami, których dane pozwolą uzupełnić liczbę wytypowanych ośrodków i sprecyzować dokładniej ich charakter.

Po zebraniu danych z całego kraju i przeniesieniu ich na specjalne mapy orientacyjne, Departament przy współudziale ZZLP przystąpi do formowania ekip (po 5 osób), które udadzą się do wybranych ośrodków. Dla poszczególnych ekip przewidywany jest w wyznaczonych ośrodkach dłuższy, określony terminowo pobyt (1 do 3 miesięcy), chodzi bowiem o to, aby dostateczne zaznajomienie się pisarzy ze środowiskiem wytworzyło atmosferę, z której narodzić się mogą konkretne dzieła literackie.

W czasie pobytu w określonych środowiskach, literaci będą współpracowali ze Związkami Zawodowymi i organizacjami oświatowo - kulturalnymi w organizowaniu akcji kulturalnej, pogłębiając w ten sposób swoje kontakty z masami pracującymi. Przewiduje się również możliwość zatrudnienia literatów w charakterze asystentów w skróconym kursie w poszczególnych zakładach pracy, kolejno we wszystkich etapach produkcyjnych.

Dokładniejsze szczegóły o sposobie i programie przeprowadzania tej akcji, która w wynikach niewątpliwie powinna przyczynić się do wzmocnienia te-

matyki współczesnej w naszej literaturze, podane będą w miarę kolejnych studiów organizacyjnych, sama akcja przeprowadzona będzie w końcu II i przez III kwartał.

Wydział Przekładów

Wydział przekładów powołany do czuwania nad doborem dzieł tłumaczonych z języków obcych na język polski, poziomem przekładów, oraz nad koordynacją pracy wydawców i tłumaczy, rozpoczął swoją działalność w ramach Departamentu Literatury i Książki w styczniu 1948 r.

Wydział stara się nawiązać za pośrednictwem Biura Współpracy z Zagranicą kontakt z odpowiednimi placówkami zagranicznymi oraz poczynił wstępne kroki w kierunku utworzenia Komisji spośród przedstawicieli zrzeszeń literackich i naukowych.

W toku są prace nad przeprowadzeniem ewidencji tłumaczy z języków obcych na polski, w szczególności zaś — w związku z zawarciem przez Polskę konwencji kulturalnej z Jugosławią, Węgrami, Czechosłowacją, Rumunią i Bułgarią — z języków: serbsko-chorwackiego, węgierskiego, czeskiego, słowackiego, rumuńskiego i bułgarskiego.

W opracowaniu znajdują się materiały statystyczne z zakresu dotychczasowych przekładów z literatur wspomnianych krajów na polski i odwrotnie.

Wydział Literatury dla Dzieci i Młodzieży.

Z dniem 1 marca br. został powołany do życia Wydział Literatury dla Dzieci i Młodzieży, działający w ramach Departamentu Literatury i Książki Ministerstwa Kultury i Sztuki. Zadaniem Wydziału jest podniesienie poziomu literatury dla dzieci i młodzieży oraz kierowanie akcją wydawniczą w tej dziedzinie.

Nowoutworzony Wydział przejął pracę Sekcji Kultury Dziecięcej C.I.K. na odcinku literatury dla dzieci i młodzieży, znosząc w ten sposób dotychczasową dwutorowość.

DEPARTAMENT · TEATRU

Zagadnienie baletowe.

Departament Teatru, zdając sobie sprawę ze znaczenia sztuki choreograficznej, która nie mniej od innych dziedzin sztuki może stać się czynnikiem upowszechnienia kultury artystycznej śród szerokiego ogółu, opracowuje obecnie możliwości stworzenia baletu polskiego o wysokim poziomie. Lata wojny poczyniły poważne szczerby śród artystów baletowych, narybek dopiero dokształca się obecnie. Departament Teatru zwrócił więc przede wszystkim uwagę na szkoły baletowe. Pierwotnie szkolnictwo choreograficzne, po zakończeniu działań wojennych, było pod opieką Departamentu Muzyki i dopiero latem 1946 przejął je Departament Teatru, który przeprowadził w r. 1946/47 ewidencję wszystkich szkół choreograficznych, których jest w Państwie 27.

Departament Teatru po przeprowadzeniu selekcji — w porozumieniu z sekcją baletową przy ZASP-ie — wydał na rok szkolny 1947/48 dwadzieścia licencji na prowadzenie szkół choreograficznych, które będą ważne do czasu wydania zarządzenia Ministerstwa Kultury i Sztuki, normującego działalność tych szkół. Obecnie sieć szkół przedstawia się jak następuje: w Warszawie 6 szkół choreograficznych, w Gdańsku 3, w Łodzi 2, w Katowicach, Szczecinie, Poznaniu, Białymstoku, Sosnowcu, Gdyni, Kielcach i Radomiu po jednej. Przeciętnie w każdej szkole jest około 100 uczniów, czyli w sumie uczy się w tych szkołach około 2.000 osób. Istniejące szkoły choreograficzne możnaby podzielić na trzy typy: 1) szkoły baletowe, 2) szkoły tańca ekspresjonistycznego, 3) szkoły rytmiki i plastyki.

Poziom tych szkół jest na ogół przeciętny. Przyczyną takiego stanu rzeczy jest fakt, że początkowo zezwolenia na prowadzenie szkół choreograficznych wydawano osobom, które nie zawsze miały odpowiednie kwalifikacje zawodowe, czy pedagogiczne — skądinąd powodem są trudności materialne w jakich te szkoły pracują. Brak odpowiednich lokali, dobrego instrumentu, niejednokrotnie sprzętu ćwiczebnego, odpowiednich wykładowców, wpływa oczywiście ujemnie na poziom danej szkoły.

Ministerstwo Kultury i Sztuki drogą subwencji stara się wprawdzie pewnej liczbie szkół przyjść z pomocą, jednakże przyznane na ten cel kredyty nie zawsze są wystarczające.

Biorąc pod uwagę te wszystkie bolączki szkół choreograficznych, Departament Teatru opracowuje projekt rozporządzenia w sprawie ustroju szkolnictwa choreograficznego, a w najbliższym czasie przystąpi do opracowania projektów programów i i statutów tych szkół. W planie jest również zorganizo-

wanie szkoły baletowej o trzech stopniach: niższym, średnim i wyższym, która spełniałaby wszystkie warunki, jakie są konieczne dla wszechstronnego wykształcenia tancerzy zawodowych.

Z kolei zachodzi pytanie: co będą robili absolwenci zawodowych szkół baletowych? Tak jak uczeń szkoły dramatycznej wie, że po skończeniu nauki zostanie zaangażowany do teatru i będzie mógł pracować w swoim zawodzie, podobnie młody adept sztuki choreograficznej musi mieć pewność, iż po uzyskaniu dyplomu znajdzie podstawę do dalszego rozwoju i warsztat pracy dla siebie. Dziś nawet bardzo zdolne jednostki, uznane za wykwalifikowanych tancerzy — nie znajdują sobie pola do pracy, obierają inny zawód, lub manierują się i marnują na scenach o niskim poziomie. Brak jest wprawdzie wielkich talentów, nie mniej należy stwierdzić na podstawie szeregu odbytych popisów szkolnych w ubiegłym roku, tudzież przeprowadzonych wizytacji szkół baletowych, że istnieją zdolne jednostki, których nie wolno zmarnować.

Ewentualności tej ma zapobiec zorganizowanie Państwowej Szkoły Baletowej o wysokim poziomie nauczania, która może wychować szereg zdolnych tancerzy i tancerek. Zadaniem szkoły będzie stworzenie indywidualnego stylu polskiego tańca i dopomożenie do zorganizowania reprezentacyjnego baletu.

Prace Wydziału Programowego.

W lutym 1948 r. wpłynęło do Wydziały Programowego 11 sztuk, w tym z AGTIF-u — 2 sztuki, od autorów — 7 sztuk, od dyrekcji teatrów — 1 sztuka, z Ambasady R. P. w Moskwie — 1 sztuka.

Wydział wydał opinię o 9 sztukach. 7 z nich uznano za nie nadające się do wystawienia.

Sporządzono drugi wykaz szczegółowy sztuk granych na terenie całej Polski w sezonie 1947/48 z wyszczególnieniem reżyserów i dekoratorów oraz zaznaczeniem prapremier polskich i obcych autorów.

Sporządzono spisy sztuk polskich, nadających się do grania dla teatrów bułgarskich, jugosłowiańskich i radzieckich, z uwzględnieniem najnowszej twórczości dramatycznej.

Ponadto Wydział Programowy przeprowadził szereg korespondencji z dyrekcjami teatrów w sprawach zatwierdzenia repertuaru na sezon bieżący.

Autorzy rosyjscy na scenach polskich.

Sezon 1946/47.

M. Gorkij	Mieszczanie	T. im. Słowackiego	Kraków
K. Simonow	Rosjanie	T. im. Słowackiego	Kraków
L. Rachmanow	Niespokojna starość	T. Wojska Polskiego	Łódź
A. Kornijczuk	Misja Mr. Perkinsa do kraju bolszewików	T. im. Wyspiańskiego	Katowice
W. Katajew	Kwadratura koła	T. Woj. Kieleckiego	Kielce
J. Koczerga	Zegarmistrz i kura	T. Woj. Kieleckiego	Kielce

Sezon 1945/46.

M. Gogol	Rewizor	Państw Teatr Polski	Poznań
M. Gogol	Rewizor	Teatr Dolnośląski	Wrocław
M. Gogol	Rewizor	Państw. T. Śląski	Katowice
A. Ostrowski	Intratna posada	Teatr Miejski	Białystok
M. Gogol	Ożenek	T. Powszechny TUR	Łódź
A. Czechow	Oświadczyny	T. Powszechny TUR	Łódź
S. Marszak	12 miesięcy	Państw. T. W. Polsk.	Łódź
A. Ostrowski	Wilki i owce	Państw. T. W. Polski	Warszawa
M. Gogol	Ożenek	T. Ziemi Pomorskiej	Toruń

Sezon 1947/48.

L. Malugin	Starzy przyjaciele	Miejskie T. Dram.	Warszawa
A. Czechow	Oświadczyny	Miejskie T. Dram.	Warszawa
M. Gogol	Ożenek	Miejskie T. Dram.	Warszawa
M. Gogol	Rewizor	Teatr Nowy	Warszawa
M. Gogol	Rewizor	T. im. Żeromskiego	Kielce
K. Simonow	Zagadnienie rosyjskie	T. Wojska Polskiego	Łódź
K. Simonow	Zagadnienie rosyjskie	Teatr Polski	Poznań
M. Gorkij	Jugor Bułyczew	Śląski Teatr im. Wyspiańskiego	Katowice
M. Gorkij	Mieszczanie	Teatr Miejski	Jelenia Góra

Szkolnictwo teatralne i choreograficzne.

W związku z powołaniem do życia Zakładu Plastyki Widowiskowej w Łodzi, po porozumieniu się z Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie, skasowano Kurs dla Scenografów przy Państwowej Wyższej Szkole Teatralnej w Łodzi.

W dniach 23 i 24 lutego 1948 r. odbyły się w Teatrze Nowym w Warszawie zorganizowane przez ZASP egzaminy baletowe dla członków Związku Zawodowego Artystów i Pracowników Teatralno - Widowiskowych, pragnących zostać członkami ZZASP-u

Do egzaminu stanęło 13 osób. 3 osoby zostały przyjęte do Sekcji Baletowej, 8 osób do Sekcji Operetki, Rewii i Estrady, 2 osoby nie zdały egzaminu.

Komisja Egzaminacyjna składała się z przedstawicieli ZZASP-u, Polzawitu, oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki.

Z inicjatywy Departamentu Teatru odbył się szereg konferencji z czołowymi polskimi tancerkami na temat zorganizowania baletu polskiego oraz państwowej szkoły baletowej.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE

Konferencja w Ministerstwie Administracji Publicznej.

W dniu 6 lutego 1948 r. odbyła się konferencja w Ministerstwie Administracji Publicznej, w której wzięli udział ministrowie St. Dybowski i E. Osóbka-Morawski, wiceministrowie F. Widy-Wirski i Wolski, dyrektorzy departamentów i naczelnicy wydziałów obu ministerstw.

Celem konferencji było omówienie wspólnych spraw na odcinku kulturalno-samorządowym, a mianowicie wydawanie koncesji na prowadzenie kin, zwalnianie widowisk teatralnych od podatku widowiskowego i obniżenie stawek tego podatku, wydawania wspólnego dziennika urzędowego, założenia muzeum samorządowego, udzielania licencji na teatralne imprezy objazdowe i in.

Wywiązała się ożywiona dyskusja, w której udział brali: dyrektorzy departamentów: A. Albrecht, St. R. Dobrowolski, W. Rudziński, W. Telakowska.

Minister Osóbka-Morawski po zreasumowaniu wyników obrad, wyraził nadzieję, że wiele spraw dotychczas spornych znajdzie rozwiązanie w zarządzeniach, uzgodnionych wspólnie przez Ministerstwa: Kultury i Sztuki oraz Administracji Publicznej.

Ludowy Teatr Muzyczny.

W lokalu ZASP-u odbyło się pod przewodnictwem dyrektora ZAIKS-u ob. W. Jastrzębca-Rudnickiego z udziałem licznych przedstawicieli świata teatralnego i muzycznego, organizacyjne zebranie Spółdzielni Ludowego Teatru Muzycznego w Warszawie, która projektuje wybudowanie teatru w formie hali na 2000 miejsc w okolicy Saskiego Ogrodu.

Mianowania.

Na stanowisko wicedyrektora do spraw administracyjnych w Departamencie Teatru został mianowany ob. mgr. Leopold Rybarski.

Inspektorem artystycznym w Departamencie Teatru został mianowany ob. Józef Maśliński.

DEPARTAMENT MUZYKI

O polską pieśń masową.

W dniu 6 i 7 marca br. odbyła się w Nieborowie wspólna konferencja kompozytorów i poetów, poświęcona zagadnieniu polskiej pieśni masowej. Konferencji przewodniczył wiceminister Kultury i Sztuki dr F. Widy-Wirski, udział wzięli: dyrektor Departamentu Muzyki mgr. W. Rudziński, wicedyrektor dr. Z. Lissa, dyrektor Departamentu Literatury i Książki H. E. Michalski, dyrektor Centralnego Instytutu Kultury K. Korcelli, prezes ZKP — P. Perkowski oraz licznie przybyli poeci (St. R. Dobrowolski, W. Broniewski, W. Słobodnik, R. Bratny i inni) i kompozytorzy (W. Lutosławski, Z. Mycielski, T. Szeligowski i inni). W czasie konferencji odczytane zostały teksty literackie do pieśni, nagrodzone na konkursie Departamentu Literatury i Książki oraz przegrano cały szereg już skomponowanych pieśni. Konferencja była podsumowaniem wstępnego etapu prac rozpoczętych przez Departament Muzyki pół roku temu. Centralnym jej zadaniem było sformułowanie pewnych wytycznych stylistycznych w tej dziedzinie, ułatwienie pracy poetom i kompozytorom oraz stworzenie podstaw dla ich wzajemnej współtwórczości.

Organizacja Szkoły Umuzykalniającej.

Naczelnym zadaniem Szkoły Umuzykalniającej, szkoły zupełnie nowego typu, powstałej dopiero po wyzwoleniu — jest upowszechnienie kultury muzycznej. Ma do niej wstęp każdy, bez względu na kwalifikacje muzyczne. Program przewiduje naukę 4-ro letnią obejmującą: grę na instrumentach, lekcje słuchania muzyki, prace w chórze lub zespole amatorskim i ogólną naukę o muzyce. Inowacją specjalnie związaną z upowsszechnieniem są „lekcje słuchania muzyki". Przedmiot ten uczy słuchacza przez: a) wyrobienie wyobraźni muzycznej, b) zapoznanie z repertuarem instrumentalnym (fortepian, skrzypce i tp.) wokalnym i zespołowym. Program muzyczny tego przedmiotu obejmuje audycje w wykonaniu artystów - ilustratorów lub audycje z płyt gramofonowych. Słuchacze sami dokonują analizy utworów na podstawie doznań muzycznych. Dwu i półletnia praktyka wykazała pozytywne rezultaty w tej dziedzinie (por. szereg materiałów metodycznych w wydaniu PWM).

Oprócz pracy wewnętrznej — szkoła umuzykalniająca prowadzi również pracę pozaszkolną jako pośrednik upowszechnienia kultury muzycznej przez: a) akcję muzyczną wśród warstw robotniczo - chłopskich, b) jako czynnik doradczy zespołów amatorskich i wreszcie c) jako pośrednik upowszechnienia kultury muzycznej.

Na terenach fobryk i zakładów pracy — organizowane są kursy słuchania muzyki i audycje umuzykalniające z prelekcjami. Dzięki tej pracy w terenie, skład społeczny szkół umuzykalniających z każdym dniem się zmienia, najzdolniejsi bowiem robotnicy znajdują tam miejsce jako słuchacze. Średni procent elementu ze sfer robotniczo-chłopskich wynosi od 30 — 60. Departament dąży do jaknajwiększego wzrostu tej liczby.

Do zadań szkoły należą również porady repertuarowe a także pomoc w zdobywaniu materiałów muzycznych dla zespołów amatorskich.

Poza tym szkoła w porozumieniu z OKZZ i OBK prowadzi na swoim terenie działy muzyczne o charakterze popularnym w salach koncertowych, świetlicach i ośrodkach pracy.

Pochodzenie społeczne uczniów w szkołach muzycznych.

Okólnikiem Nr 23 z dnia 23 lipca 1947 r. — Departament Muzyki polecił podległym mu szkołom, w związku z szeroko zakrojoną akcją demokratyzacji szkół, zarezerwowanie pewnej ilości miejsc dla dzieci zdolnych z warstw robotniczych i chłopskich. Zarządzenie to dotyczy przede wszystkim szkół niższych i umuzykalniających. Szkoły średnie i wyższe mają się do niego stosować w miarę możliwości.

Niepaństwowym szkołom muzycznym okólnik poleca dążenie do tego samego, z obowiązkiem zdawania sprawy w każdorazowym sprawozdaniu z działalności co w tym kierunku zostało zrobione i jakie wyniki osiągnięto.

W szkołach niższych i umuzykalniających ilość uczni ze sfer robotniczo-chłopskich w roku szkolnym 1947/48 powinna być nie mniejsza niż 30%.

O pozytywnych wynikach tej akcji świadczy poniższe zestawienie zrobione na podstawie ostatnich sprawozdań:

poch. socjal. uczniów	szk. państw.	szk. niepaństw.
robotnicy	30%	22%
rolnicy	5%	11%
urzędnicy	33%	45%
wolne zawody	32%	22%

Zważywszy, iż w Polsce przedwrześniowej do szkół a szczególnie szkół muzycznych, dostęp miał tylko element uprzywilejowany i że do zrewidowania składu społecznego przystąpiono dopiero w ub. roku, postęp ten jest ogromny.

KOMISJA MUZYCZNYCH ZESPOŁÓW ARTYSTYCZNYCH

Zarządzeniem Ministra Kultury i Sztuki z dnia 29.VIII.47 powołana została Komisja Muzycznych Zespołów Artystycznych. Komisja ta jest organem M. K. i S. doradczym, opiniodawczym i badawczym w sprawach planów repertuarowych, gospodarki i polityki muzycznej, oper, filharmonii, orkiestr i muzycznych zespołów artystycznych.

Na przewodniczącego powołano mec. Teodora Zalewskiego, jako członkowie weszli: rektor Z. Drzewiecki, rektor J. Ekier, dyr. G. Fitelberg, dyr. Z. Górzyński, rektor St. Kazuro, rektor F. Kulczycki, dyr. dr. Z. Latoszewski, doc. dr. Z. Lissa, dyr. J. Maklakiewicz, dyr. W. Rudziński, prezes P. Perkowski, rektor K. Sikorski, dyr. dr. S. Śledziński i prof. K. Wiłkomirski.

Wyłoniono następujące sekcje:

Ustrojowo-organizacyjną pod przewodnictwem dyr. S. Śledzińskiego, Programową — pod przewodnictwem rektora Sikorskiego, Współpracy Międzyzespołowej — pod przewodnictwem dyr. Maklakiewicza.

Naczelnym zadaniem Komisji jest: a) kontrolowanie zawodowych zespołów muzycznych od strony artystycznej i dostarczanie w tym zakresie szczegółowych materiałów Ministerstwu, b) opracowanie wzorowego statutu lub regulaminu dla zespołów oraz zasad wewnętrznej ich organizacji, c) ustalenie typu orkiestr, filharmonii i oper w zależności od poziomu kwalifikacyjnego, d) ustalanie zasad polityki programowej w związku ze zniszczeniem bibliotek muzycznych, e) jak najszybsze uregulowanie sytuacji prawnej instytucji muzycznych, uwzględniając specjalne zadania społeczno-kulturalne, nie mające nic wspólnego z kryteriami gospodarczymi.

Komisja zapoczątkowała akcję stworzenia centralnego katalogu dzieł symfonicznych, celem utworzenia wypożyczalni dla poszczególnych filharmonii i zespołów muzycznych, jak również przyczynia się do współpracy pomiędzy dyrekcjami poszczególnych oper i filharmonii, w celu planowego wykorzystania solistów krajowych i sprowadzania artystów z zagranicy.

Zjazdy Referentów Muzycznych.

Departament Muzyki, pragnąc podnieść wydajność swej pracy w terenie, zainicjował okresowe zjazdy kierowników Referatów Muzycznych Urzędów Wojewódzkich.

Pierwszy tego rodzaju zjazd odbył się we wrześniu 1947 r. Drugi zjazd odbył się w dniach 8 i 9 marca br. Udział w nim wzięli referenci muzyczni oraz kilku naczelników wydziałów.

Oprócz spraw bieżących, dotyczących kompetencji i zadań wojewódzkich placówek Departamentu Muzyki — zwrócono uwagę na szereg nowych i zasadniczych zagadnień. Wydziały Kultury i Sztuki powinny wziąć czynny udział w akcji upowszechnienia muzyki, rozpoczętej w lutym br. przez Ministerstwo (koncerty ekip objazdowych, ogniska muzyczne, kursy dla instruktorów, propaganda dobrego repertuaru, opieka nad amatorskim ruchem muzycznym itp.). Zwrócą one również szczególną uwagę na społeczną działalność szkół umuzykalniających. Nowym zaagdnieniem poruszonym na zjeździe, była kwestia współpracy Wydz. Kultury i Sztuki z odpowiednimi terenowymi organami Min. Oświaty, Samorządami, OKZZ, partiami politycznymi i organizacjami społecznymi w zakresie muzyki.

W I A D O M O Ś C I B I E Ż Ą C E

WYKAZ WŁADZ SZKÓŁ MUZYCZNYCH

Bydgoszcz:

Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Kier. Tołłoczkowa Maria
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Dyr. Jahnke Irena

Gdańsk:

Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Kuklewicz Roman

Gdynia:

Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Czekotowski Kazimierz
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Dulin Aleksander

Kraków:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Rektor Drzewiecki Zbigniew Prorektor Wiechowicz St.
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Taube Artur
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Rieger Adam
Państwowa Szkoła Umuzykalniająca	Dyr. Weber Juliusz

Katowice:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Prorektor Chmielewska Wanda
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Powroźniak Józef
Państwowa Powszechna Szkoła Muzyczna	Kier. Lewandowska-Kowalewska Helena

Lublin:

Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Łosakiewicz Janina
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Chyła Tadeusz
Państwowa Szkoła Umuzykalniająca	Dyr. Holzer Jadwiga

Łódź:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Rektor Sikorski Kazimierz Prorektor Kijeńska-Dobkiewicz Helena
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Bacewicz Kiejstut
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Pawlikowska Stanisława

Poznań:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Rektor Jahnke Zdzisław Prorektor Sitowski Zygmunt
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Lewandowski Wacław
Państwowa Szkoła Umuzykalniająca	Dyr. Kwaśnik Ludwik
Państwowa Wyższa Szkoła Operowa	Dyr. Szeligowski Tadeusz

Sopot:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Dyr. Ekier Jan
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Śledziński Stefan
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Heinrich Zofia

Toruń:

Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Kurpisz-Stefanowa Irena
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Kier. Tomaszewski Feliks

Warszawa:

Państwowa Wyższa Szkoła Muzyczna	Prorektor Kulczycki Faustyn
	Rektor Kazuro Stanisław
Państwowa Średnia Szkoła Muzyczna	Dyr. Kurkiewicz Ludwik
Państwowa Niższa Szkoła Muzyczna	Dyr. Miklaszewski Lech

Sekcja Muzykologiczna i Komisja Zamówień przy Z. K. P.

W dniach 27 i 28.I. b. r. odbył się w Krakowie plenarny zjazd Prezydium Związku Kompozytorów Polskich.

Zjazd postanowił ukonstytuować sekcję muzykologiczną przy ZKP. Pierwsze prace organizacyjne oraz wprowadzenie zmian do obecnego statutu Związku powierzono doc. dr. Zofii Lissa. Ponadto plenum powołało Komisję Zamówień, która będzie ustalała typ zamawianych u kompozytorów utworów. Honoraria będą pokrywane z funduszy otrzymanych przez Związek z Prezydium Rady Ministrów.

Współpraca z Polskim Radiem.

W dn. 29.I. b. r. odbyła się wspólna konferencja Departamentu Muzyki i Polskiego Radia, w której udział wzięli: dyr. Dep. Muzyki mgr. Witold Rudziński, wicedyr. dr. doc. Zofia Lissa, naczelny dyrektor Polskiego Radia Wilhelm Billig oraz dyr. Roman Jasiński.

Celem konferencji było ustalenie koordynacji prac obu instytucji na odcinku organizacji objazdowych zespołów orkiestrowych repertuaru Polskiego Radia itp.

Biuletyn Informacyjny dla zagranicy.

Departament Muzyki przystępuje w najbliższym czasie wspólnie z Towarzystwem Muzyki Współczesnej do wydawania specjalnego biuletynu informacyjnego dla zagranicy o życiu muzycznym i kompozytorach polskich. Biuletyn wydawany będzie w językach: rosyjskim, francuskim i angielskim.

Opera Poznańska — rozpoczęła próby nad baletem P. Perkowskiego „Swantewit". Primabaleriną jest Barbara Bittnerówna.

Filharmonia Łódzka z dniem 1 lutego została przejęta przez miasto, które weźmie na siebie stronę organizacyjną Filharmonii. Na wiosnę mają przybyć do Łodzi dyrygenci i pianiści francuscy, amerykańscy, włoscy i bułgarscy. Jednocześnie przewidywane są koncerty: St. Szpinalskiego, E. Umińskiej, I. Dubiskiej i Z. Latoszewskiego.

W nowych warunkach Filharmonia Łódzka podejmie inicjatywę w kierunku zorganizowania koncertów popularnych w pierwszym rzędzie dla robotników i młodzieży szkolnej.

Nagrody.

Sąd konkursowy ustanowionej w r. 1946 nagrody muzycznej m. Katowic — jednogłośnie przyznał nagrodę za rok 1948 kompozytorowi Bolesławowi Szabelskiemu.

Jury Nagród Artystycznych Wojewody Poznańskiego na rok 1948 przyznało Nagrodę Główną w wysokości 100.000 zł. profesorowi Uniwersytetu Poznańskiego dr. Adolfowi Chybińskiemu za całokształt działalności muzykologicznej oraz Nagrodę Muzyczną w wysokości 70.000 zł. profesorowi Państwowej Wyższej Szkoły Muzycznej w Poznaniu Adamowi Bronisławowi Ciechańskiemu za działalność pedagogiczno-muzyczną.

Sukces muzyków polskich w Amsterdamie.

Jury Międzynarodowego Tow. Muzyki Współczesnej, w skład którego z ramienia Polski wchodzi Roman Palester — zakwalifikowało 3 utwory kompozytorów polskich do wykonania na tegorocznym Festiwalu T.M.W., który odbędzie się w Holandii.

Wybranymi utworami są: „Kołysanka" — A. Panufnika, Sonata na obój i fortepian — A. Szałowskiego i Etiudy fortepianowe — A. Malawskiego.

DEPARTAMENT PLASTYKI

D Z I A Ł A L N O Ś Ć

Zjazd Dyrektorów Ognisk Kultury Plastycznej

Dnia 20 stycznia otwarty został w Warszawie 3-dniowy zjazd dyrektorów Ognisk Kultury Plastycznej. Do obrad zaproszono również przedstawicieli Ministerstwa Oświaty KCZZ, ZZPAP oraz reprezentantów organizacji młodzieżowych.

W słowach powitania, skierowanych do zaproszonych gości, scharakteryzował Minister Ob. St. Dybowski jednocześnie ideologię i zadania Ognisk:

„Zagadnienie upowszechniania kultury i sztuki, udostępniania jej szerokim masom — oto problem, który realizuje Ministerstwo Kultury i Sztuki. Jednym z ogniw tej akcji są Ogniska Kultury Plastycznej, których zadaniem jest krzewienie kultury artystycznej w dziedzinie plastyki, oraz wychowanie artystyczne społeczeństwa.

Ogniska Kultury Plastycznej są jednostką organizacyjną zupełnie nową — do września 1947 roku była tylko jedna tego rodzaju instytucja w Krakowie. Miała ona charakter doświadczalny — a skoro przeszła próbę życia — Ministerstwo, stwierdziwszy potrzeby terenu, zorganizowało szereg Ognisk. Obecnie jest ich 21 — ale już wpływają dalsze wnioski na organizowanie nowych Ognisk, np. w Toruniu, Częstochowie, Piotrkowie, Kielcach, Tarnowie i in. Jedynie względy budżetowe hamują żywiołowy pęd w kierunku planowego dokształcania plastycznego szerokich mas.

Zakładając Ogniska, Ministerstwo Kultury i Sztuki kładzie szczególny nacisk na skład społeczny słuchaczy, chcąc widzieć wśród nich robotników, chłopów, urzędników — świat pracy — tych wszystkich, którzy reprezentują Polskę Ludową. Dotychczasowy skład socjalny Ognisk świadczy, iż idą one po tej właśnie drodze.

Z tego też względu przywiązujemy dużą wagę do współpracy z nami w tej dziedzinie Związków Zawodowych, organizacji młodzieżowych, partii politycznych. Pragniemy, aby czynniki te nie tylko pomogły nam w skierowaniu do Ognisk odpowiednich słuchaczy, ale także, by w ramach swych organizacji młodzieżowych tworzyły Ogniska Kultury Plastycznej — tak jak tworzy je robotniczy Śląsk przy swoich fabrykach i zakładach pracy (Sosnowiec, Będzin itd.)".

W następnym z kolei przemówieniu Dyrektor Departamentu Plastyki mgr. Bohdan Urbanowicz określił sposoby, jakimi dążyć należy do najszybszego uspołecznienia naszej kultury:

„Nie możemy realizować akcji upowszechniania kultury plastycznej drogą obniżania poziomu i problematyki dzieł naszych twórców. Z drugiej jednak

strony musimy uznać bezcelowość udostępiania jedynie szczytowych osiągnięć wśród mas jeszcze nieprzygotowanych. Narzuca to konieczność ustalenia kolejności kształcenia w kierunku artystycznym, co nastąpić może drogą planowej działalności wydawniczej, odczytowej, oraz przez wprowadzenie społeczeństwa w zrozumienie znaków konwecjonalnych form plastycznych".

Następnie prof. St. Sheybal, ministerialny wizytator, wygłosił referat p. t. „Organizacja i program Ogniska Kultury Plastycznej". W referacie tym omówione zostały najistotniejsze zagadnienia związane z pracą Ognisk.

Pierwszy dzień obrad poświęcony był przemówieniom programowym i lekcjom pokazowym w warszawskim Ognisku Kultury Plastycznej.

Dnia 27 lutego, po złożeniu sprawozdań przez dyrektorów poszczególnych Ognisk, wygłosili referaty dyr. W. Lam z Sopot, na temat: „Nauczanie rysunków na kursie dla dziecka", oraz wizytator Ministerstwa mgr. K. Dziduszko na temat aktualnych zagadnień organizacyjnych Ognisk.

Program ostatniego dnia zjazdu zawierał referaty dyr. Mrozińskiego z Białegostoku pt. „Kurs rysunku i malarstwa dla młodzieży, jako pierwszy stopień wykształcenia plastycznego", dyr. Kurzyńskiego z Poznania — o problemach artystycznego kształcenia młodzieży, dyr. mgr. Wójciaka z Krakowa p. t. „Realizacja zagadnień estetyki życia codziennego w programie Ognisk Kultury Plastycznej". Problem współpracy Ognisk K. P. z projektowanymi Ogniskami Kultury Muzycznej i szkołami umuzykalniającymi zreferował dyr. Dep. Muzyki Ministerstwa Kultury i Sztuki W. Rudziński.

Szkolnictwo Artystyczne Plastyki przygotowuje artystę do współpracy z przemysłem i rękodziełem.

Szkolnictwo artystyczne w zakresie plastyki obejmuje obecnie: Akademie Sztuk Pięknych, Wyższe Szkoły Sztuk Plastycznych, Licea Sztuk Plastycznych, Licea Technik Plastycznych oraz Ogniska Kultury Plastycznej.

Akademie Sztuk Pięknych (Warszawa i Kraków) kształcą studentów systemem pracownianym zasadniczo w dziedzinie malarstwa stalugowego, grafiki i rzeźby kameralnej.

Oprócz tego w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie istnieje 4-letnie Studium Pedagogiczne dla kształcenia nauczycieli rysunków szkół średnich ogólnokształcących, zaś w A.S.P. w Warszawie Studium Konserwacji Zabytków Malarstwa, pracownia rzeźby architektonicznej oraz studium scenografii.

Państwowe Wyższe Szkoły Sztuk Plastycznych przygotowują wychowanków (metodami pracy laboratoryjnej i warsztatowej) — w oparciu o podbudowę artystyczną — do współpracy z przemysłem.

Następnym z kolei typem zakładów naukowych, znajdujących się pod opieką Departamentu Plastyki Ministerstwa Kultury i Sztuki, są Licea Technik Plastycznych i Licea Sztuk Plastycznych.

Licea Technik Plastycznych kształcą dla potrzeb przemysłu i rzemiosła kadry fachowców, mogących realizować projekty i modele, sporządzane przez artystów.

Licea Technik Plastycznych są więc szkołami, mającymi na celu przygotowanie do pracy zawodowej w dziedzinie sztuk użytkowych, z uwzględnieniem wykształcenia artystycznego.

Licea Sztuk Plastycznych rozwijają uzdolnienia plastyczne uczniów, przyswajają im podstawy wykształcenia plastycznego przy uwzględnieniu wykształcenia ogólnokształcącego — a w ten sposób przygotowują do szkół wyższych, z uwzględnieniem potrzeb szkolnictwa plastycznego.

Ogniska Kultury Plastycznej noszą odmienny charakter w porównaniu z wyżej wymienionymi szkołami. Celem ich jest podnoszenie kultury plastycznej i krzewienie jej wśród szerokich mas społeczeństwa. Pomagając w amatorskim uprawianiu sztuki, nie kształcą twórców a odbiorców, nie uczą lecz wychowują artystycznie. Przez tego rodzaju działalność, stają się „Ogniska" realizatorami szczytnego hasła jak najszerszego uspołecznienia dorobku naszej kultury.

Szkolnictwo artystyczne plastyki w dużym stopniu dostosowane jest do potrzeb odbudowy kraju, do potrzeb przemysłu i rzemiosła. Szkolnictwo to, przygotowując kadry fachowców zdolnych do współpracy z przemysłem i rękodziełem, prowadzi przy wyższych szkołach sztuk plastycznych oraz przy liceach technik plastycznych następujące działy: kształcące — na wyższym stopniu — desinatorów praktyków (W.S.S.P.) oraz desinatorów techników (Lic. Tech. Plast.) Działy te są następujące:

Ceramika:

1) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych we Wrocławiu — (ceramika do produkcji masowej, ceramika architektoniczna)
2) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Warszawie — (ceramika garncarska, studia chem. polew.)
3) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu — (ceramika zdobnicza, polewy)
4) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Sopocie — (ceramika dekoracyjna i architektoniczna)
5) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Wiśniczu Nowym — (pracownie związane z miejscową fabryką ceramiki)

Tkactwo

1) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Łodzi — (tkactwo odzieżowe, dekoracyjne, druki na tkaniny, żakard)
2) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Warszawie — (tkactwo na elementach ludowych, studium barwników roślinnych)
3) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Sopocie — (tkanina dekoracyjna)
4) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu — (tkactwo odzieżowe, żakard)
5) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Krakowie — (tkactwo odzieżowe, żakard, dywan, gobelin)
6) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Łodzi — (tkactwo odzieżowe i dekoracyjne)

7) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Bydgoszczy — (tkactwo odzieżowe i dekoracyjne)
8) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Tarnowie — (tkactwo odzieżowe i dekoracyjne)
9) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Wiśniczu Nowym — (tkactwo odzieżowe i dekoracyjne)
10) Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Bielsku Śląskim — (tkactwo odzieżowe i dekoracyjne)

Metal

1) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych we Wrocławiu — (formy metali do produkcji masowej, architektura)
2) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Pięknych w Sopocie — (idem)
3) Publiczne Liceum Technik Plastycznych w Sędziszowie Młp. — (metaloplastyka)

Meble i drzewo

1) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Poznaniu — (mebel dekor.)
2) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych we Wrocławiu — (model masowy)
3) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych w Warszawie — (mebel dekor. masowy)
4) Liceum Sztuk Plastycznych „Wici" — (stolarstwo).

Szkło

Państwowa Wyższa Szkoła Plastyczna we Wrocławiu — (kryształ i szkło)

Koszykarstwo

Państwowe Liceum Technik Plastycznych w Wiśniczu Nowym

Grafika

1) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Sopot — (grafika użytkowa)
2) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Wrocław, Oddz. Katowice— (grafika użytkowa i artystyczna)
3) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Łódź — (grafika użytkowa i artystyczna)
4) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Warszawa — (grafika książki, grafika użytkowa)
5) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Poznań — (grafika użytkowa i techniki grafiki: drzeworyt, litografia, akwaforta itp., prace introlig.)
6) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Kraków — (zakład druku wypukłego, wklęsłego, płaskiego i liternictwa)
7) Państwowa Wyższa Szkoła Sztuk Plastycznych, Sopot — (zakład grafiki artystycznej)

8) Liceum Technik Plastycznych w Bydgoszczy — (dział poligraficzny).

Dane powyższe świadczą, iż szkolnictwo artystyczne plastyki konkretnie rozwiązuje problem urealnienia swojej organizacji i programów pracy.

Konkurs na Godło Państwa.

Konkurs niniejszy zorganizowany został przez Ministerstwo Kultury i Sztuki w wyniku konferencji odbytej dnia 30.IX. 1946 r. w Prezydium Rady Ministrów, której celem było ustalenie zasadniczych wytycznych, jakimi należałoby się kierować przy opracowaniu nowej postaci Godła Państwowego. Udział we wspmnianej konferencji wzięli:
przedstawiciele Prezydium R. M., Ministerstwa Kultury i Sztuki, Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Oświaty oraz Ministerstwa Informacji i Propagandy.

Wynikiem konferencji było ustalenie dwu faz opracowania nowej postaci Godła Państwowego:

1). Przygotowanie materiałów historyczno - heraldycznych, których zebranie powierzono Min. Oświaty.

2). Opracowanie formy plastycznej Godła drogą konkursu powszechnego, ogłoszonego przez Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Specjalna komisja heraldyczno - artystyczna zebrała odpowiednie materiały, które w styczniu 1947 r. zostały przekazane Ministerstwu Kultury i Sztuki.

Materiały te stały się podstawą do sprecyzowania programu powszechnego konkursu wstępnego, ogłoszonego dnia 10.IX. 1947 r. przez Ministerstwo Kultury i Sztuki w porozumieniu z Prezydium Rady Ministrów, Ministerstwem Oświaty i Zarządem Głównym Związku Polskich Artystów Plastyków.

Sąd koukursowy, w porozumieniu z zainteresowanymi resortami, zaprosił przed rozpoczęciem eliminacji 22 przedstawicieli stronnictw politycznych, związków zawodowych i instytucji społecznych oraz naukowych, celem dania im możności wypowiedzenia się o pracach konkursowych. Chodziło tu przede wszystkim o ustalenie stopnia ich „czytelności" dla szerokiego ogółu, oraz ich łączność z tradycją Orła Polskiego.

Z ogólnej liczby 110 prac do czwartej i ostatniej eliminacji weszło 13 prac. W eliminacji tej zdecydowano nie przyznawać I nagrody ze względu na to, iż każda z prac wyróżnionych posiada pewne usterki, konieczne do usunięcia. Konkurs niniejszy będący konkursem wstępnym, dał jednak pozytywne rezultaty, pozwalające już na realne i ostateczne opracowanie w szybkim czasie Godła Państwowego przez zespół autorów prac nagrodzonych. W ostatecznym głosowaniu sąd konkursowy jednogłośnie zdecydował przyznać dwie równorzędnie drugie nagrody po 300.000.— zł. pracom:

Michała Byliny i Firmina Bandtke z Warszawy z Wojskowego Instytutu Geograficznego i Kazimierza Knothe z Katowic oraz trzecią nagrodę pracy zbiorowej Zygmunta Kamińskiego, Edmunda Johna i Franciszka Habdasa, w wysokości zł. 200.000.—.

Wyróżniono i zakupiono za 100.000.— zł. pracę T. Stulgińskiego, W. Chomicza i W. Zarzyckiego. Ponadto zakupiono 9 prac po 40.000 zł.:

M. Wątorskiego
A. Świętego
A. Pucka i A. Świętego
Z. Kamińskiego, E. Johna i Fr. Habdasa
J. Szczepkowskiego
K. Danko i S. Sikory
M. Gorełówny i J. Sokołowskiego
M. Potrawiaka
M. E. Łunkiewiczowej

Trzydziestu trzem pracom przyznano ponadto po 5 tysięcy złotych tytułem częściowego zwrotu kosztów za materiał i transport.

Wystawa sztuki ludowej.

W dniu 8 stycznia r. b. została otwarta w Krakowie w Pałacu Sztuki przez ob. Wiceministra dra Feliksa Widy-Wirskiego Ogólnopolska Wystawa Sztuki Ludowej. Wystawa została zorganizowana z inicjatywy Departamentu Plastyki przez Komitet Wykonawczy, skupiający etnografów, historyków sztuki i artystów plastyków. Objęła ona najcenniejsze dzieła sztuki ludowej z zakresu malarstwa, rzeźby i grafiki ze wszystkich regionalnych i etnograficznych muzeow oraz zbiorów zarówno z Polski Centralnej jak i Ziem Odzyskanych. Ze zbiorów wyeliminowano 372 obiekty różnych rodzajów twórczości, w tym 82 prace 30 artystów współczesnych, dla których Ministerstwo Kultury i Sztuki przeznaczyło 50.000 zł nagrody.

Wystawę przygotowano przez okres siedmiu miesięcy, w czasie którego zebrano eksponaty z terenu, przeprowadzono prace konserwatorskie oraz opracowano ekspozycję.

Komisarzem wystawy był art. plastyk Jan Hrynkowski.

Zasadnicze znaczenie Wystawy polega na tym, że po raz pierwszy w Polsce, wystawa tego rodzaju zrezygnowała ze zdobnictwa ludowego i ujęcia etnograficznego ale zorganizowana została pod kątem w a r t o ś c i p l a s t y c z n y c h, które mogą być twórczym źródłem dla sztuki polskiej. Ponadto jest ona syntezą najwyższych osiągnięć dorobku ludu polskiego w plastyce, gdyż w selekcji zastosowane zostały surowe i autorytatywne kryteria stosowane w ogóle w sztuce plastycznej.

W związku z wystawą, wydano nakładem Centralnego Instytutu Kultury katalog, zawierający oprócz części ogólnej i ściśle katalogowej 37 reprodukcji eksponatów wystawowych. Wstęp do katalogu opracował dr. Tadeusz Seweryn.

W planie przewidziane jest przewiezienie wystawy do Łodzi i ewentualnie innych większych miast.

W I A D O M O Ś C I B I E Ż Ą C E

Kursy dla wiejskich przodownic hafciarstwa kaszubskiego.

W dniu 15.II. br. odbyło się w Sopocie uroczyste zakończenie kursu dla wiejskich przodownic hafciarstwa kaszubskiego. Kurs zorganizowany został z inic-

jatywy Spółdzielni „Ars“ przy poparciu finansowym Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej oraz Ministerstwa Kultury i Sztuki.

22 uczennicom kursu rozdano dyplomy oraz 12 wyróżnionym wręczono nagrody pieniężne z funduszu Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz książki z funduszu Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej.

Nagrody dla artystów uczestników Ogólnopolskiej Wystawy Sztuki Ludowej w Krakowie.

Z artystów współczesnych, biorących udział w Ogólnopolskiej Wystawie Sztuki Ludowej w Krakowie, wyróżniono Z. Barańską-Dzięciołowską, przyznając jej 10 tys. zł. nagrody, wyznaczonej z Funduszu Kultury przez wojewodę krakowskiego dra K. Pasenkiewicza, za obraz św. Teresy (nr 291). Nagrody po 5 tys. zł. otrzymali Janas Józef oraz Helena Roj-Kozłowska.

Ponadto nagrody Ministerstwa Kultury i Sztuki przyznano następującym artystom ludowym:

1. Kudrze Leonowi, Warszawa, Czerniaków, ur. 1879 za rzeźbę oznaczoną nr. 325 „Ucieczka do Egiptu“ — zł. 5000
2. Gąsiorowi Marcinowi, Zapasówki, pow. Rzeszów, 1.83 za rzeźbę oznaczoną nr. 302 „Św. Józef“ — „ 5000
3. Woźniakowi Szczepanowi, Kąkolówka, p-ta Błażowa, pow. Rzeszów, 1.30, za rzeźbę oznaczoną nr. 372, „Wieśniaczka z dzieckiem“ — „ 5000
4. Drakowi Wojciechowi, Wierzbowa, pow. Rzeszów, za rzeźbę oznaczoną nr. 301 „Chrystus frasobliwy“ — „ 5000
5. Kalembie Stanisławowi z Boratyna, pow. Jarosław za rzeźbę oznaczoną nr. 315 „Kobieta z koszykiem“ — „ 5000
6. Roj-Szeligowej Zofii, Zakopane, ur. 1923, za obraz malowany na szkle, nr 342 „Św. Jadwiga“ — „ 4000
7. Lampart Dorocie, Zawoja, pow. Wadowice, ur. 1910, za obraz oznacz. nr. 329 malowany gwaszem „Złożenie do grobu“ — „ 3000
8. Pawlikowi Grzegorzowi, Kraśnica, pow. Opoczno, ur. 1887 za rzeźbę nr. 333 „Św. Antoni“ — „ 3000
9. Pastuszkiewicz Matyldzie, Iłża, ur. 1927, za ceramikę „Frasobliwy“ — „ 3000
10. Szczepanikowi Karolowi, Drzewica, pow. Opoczno, za rzeźbę nr. 345 „Św. Józef“ — „ 3000
11. Kosiarskiej Jadwidze, Iłża, 1.22, za ceramikę nr. 321 „Św. Franciszek“ — „ 3000

Konkurs fotograficzny.

Departament Plastyki Ministerstwa Kultury i Sztuki w porozumieniu z Polskim Związkiem Fotografików w Warszawie oraz Stowarzyszeniem Miłośników Fotografii w Poznaniu, ogłosił dnia 11 października 1947 r. konkurs na tofografię dokumentarną o walorach artystycznych.

Rozstrzygnięcie konkursu odbyło się dnia 21 i 23 lutego 1948 r. Sąd konkursowy przyznał następujące nagrody:

I nagrodę 80.000 zł. Fortunacie Obrąpalskiej (Poznań) za cykl 4 prac „Dyfuzja w cieczy",

II nagrodę (podzieloną na dwie części po 25.000 zł. Janinie Mierzeckiej (Warszawa) za cykl „Ręka pracująca" oraz Eugeniuszowi Hanemanowi (Łódź) za pracę „Powstaniec w kościele św. Krzyża",

III nagrodę (podzieloną na trzy części po 10.000 zł.) mgr Zbigniewowi Pękosławskiemu (Warszawa) za pracę „Na drutach Buchenwaldu", Edwardowi Hartwigowi (Lublin) za pracę „Synchronizm", „Przy starym kominku", „Cyganka", Florianowi Staszewskiemu (Gdynia) za cykl marynistyczny.

Ponadto Sąd Konkursowy wyróżnił następujących 26 autorów: Tadeusza Bilińskiego (również za stronę techniczną), Artura Brydackiego, Tadeusza Bukowskiego, Janusza Bułhaka, Jerzego Chluskiego, Józefa Dandę (za stronę techniczną) Zygmunta Drzewickiego, dr. Bolesława Gardulskiego (również za stronę techniczną), Stanisława Kolowcę, Kazimierza Konrada, Edwarda Hartwiga, Bronisława Jaroszewicza, inż. Kazimierza Jarrę (za stronę techniczną), Franciszka Maćkowiaka, Jana Molina, Stanisława Musiała, Czesława Olsszewskiego (za stronę techniczną), Mariana Ohli, Dominika Piotrowskiego, Mariana Rzechowskiego, Leonarda Sempolińskiego, Irenę Strzemieczną - Wypustkową, R. S. Ulatowskiego, dr. Jana Walasa, Edwarda Węglowskiego, Józefa Wiktora.

Poza Konkursem 2 autorów nadesłało 15 prac, ogółem 69 autorów nadesłało na Konkurs 1324 prace.

Fotogramy nagrodzone wystawione zostaną na II Ogólnopolskiej Wystawie Fotografiki w Poznaniu (w okresie Targów Międzynarodowych).

W I A D O M O Ś C I   B I E Ż Ą C E

Stypendia.

Ministerstwo Kultury i Sztuki wypłacało w roku ubiegłym stałe stypendia (od 3 mies. do 1 roku) polskim artystom-plastykom, przebywającym zagranicą w celu kształcenia się lub też pogłębiania swej wiedzy fachowej. W niektórych wypadkach było to również jednorazowe zasiłki, lub (jak we Francji) dodatki uzupełniające stypendium rządu francuskiego. W ten sposób umożliwiono względnie ułatwiono pobyt we Francji 16 art.-plast. i 2 w Ameryce.

Ponadto pomocy udzielono 15 studentom Akademii Sztuk Pięknych, wyjeżdżających w kwietniu na wycieczkę do Holandii.

Departament Plastyki udzielił pomocy indywidualnej plastykom w postaci stypendiów krajowych dla aktywnie pracujących plastyków w celu umożliwienia im dalszej pracy twórczej, pomocy przy organizowaniu warsztatów pracy, zasiłków jednorazowych dla poratowania zdrowia, pomocy plastykom powracającym do kraju oraz pomocy rodzinom po zasłużonych plastykach.

W styczniu b. r. dla 14 art.-plast.
„ lutym „ 14 „
„ marcu „ 26 „
przeciętnie 16.000 na osobę.

Konkurs olimpijski.

Zarząd Główny ZZPAP na zlecenie Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz Polskiego Komitetu Olimpijskiego, ogłosił 22 grudnia 21947 r. Konkurs Olimpijski na dzieła malarskie, graficzne i rzeźbiarskie, mające reprezentować Polskę na Międzynarodowym Konkursie i Wystawie Sztuki na 14 Olimpiadzie w Londynie w r. 1948. Termin nadsyłania prac upłynął z dniem 23 marca b. r.

Przewidziane są następujące nagrody:

za dzieło malarskie	3	równorzędne	po 175.000
„ „ graficzne	3	„	„ 80.000
„ „ sztuki stosowanej	3	„	„ 80.000
„ „ rzeźbiarskie	3	„	„ 200.000
„ „ płaskorzeźba i medalierstwo	3	„	„ 150.000

Ministerstwo Kultury i Sztuki przeznacza dodatkowo nagrodę w wysokości 200.000 zł. za najlepszą pracę malarską, wykonaną w technice ściennej (tempera, fresk itp.).

Nagrody.

Jury Nagród Artystycznych Wojewody Poznańskiego na rok 1948 przyznało Nagrodę Plastyczną w wysokości 70.000 zł. profesorowi Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych w Poznaniu Hipolitowi Polańskiemu, za działalność pedagogiczno - artystyczną oraz Nagrodę Społeczno - Kulturalną w wysokości 70.000 zł. naczelnikowi Wydziału Oświaty, Kultury i Sztuki przy Zarządzie Miejskim m. Poznania Stanisławowi Hebanowskiemu za prace w dziedzinie organizacji życia kulturalnego w województwie poznańskim.

27.II.1948 r. w Lublinie pod przewodnictwem wicewojewody ob. J. Sokołowskiego Sąd Konkursowy, w skład którego weszli delegaci Ministerstwa Kultury i Sztuki, Wojew. Wydz. Kultury i Sztuki, Muzeum Lubelskiego, Polskiego Tow. Ludoznawczego, Izby Rzemieślniczej i Związku Samopomocy Chłopskiej, dokonał rozdziału nagród pomiędzy biorących udział w konkursie ludowej ceramiki lubelskiej z ośrodków: Urzędów, pow. Kraśnik, Pawłów, pow. Chełm, Łążek, pow. Kraśnik.

Przyznano:

1) Cztery I nagrody	w wysokości	4.000 zł.	16.000
2) Siedem II nagród	„ „	3.000 zł.	21.000
3) Sześć III nagród	„ „	2.500 zł.	15.000
4) Osiem IV nagród	„ „	1.000 zł.	8.000

Konkurs organizowało przy pomocy miejscowego Komitetu oraz nagrody przyznało Ministerstwo Kultury i Sztuki.

W skład prac o dobrym poziomie artystycznym i technicznym weszły: naczynia użytkowe o wysokich walorach artystycznych (dzbany, miski, talerze itp.), kropielniczki, ceramika figuralna (ptaszki, zwierzęta) i inne.

DEPARTAMENT PRZEDSIĘBIORSTW

FILM POLSKI

I. Plan Inwestycyjny P. P. „Film Polski" przewiduje w r. 1948:

a) w produkcji filmów: prowadzenie budowy hali zdjęciowej w Łodzi, zakup aparatów do zdjęć dźwięku i obrazu, zakup sprzętu operatorskiego, zakup maszyn do wywoływania i kopiowania, przebudowę stacji 900 KVA, zakup samochodów specjalnych.

b) w przemyśle: dalszą budowę fabryki sprzętu kinotechnicznego w Łodzi, zakup obrabiarek i tp., wyposażenie fabryki fototechnicznej w Bydgoszczy, ukończenie odbudowy fabryki fototechnicznej w Warszawie.

c) w eksploatacji kin stałych: budowę dwu nowych kin w Warszawie, adaptację 2 — 3 innych sal, co da zwiększenie ilości miejsc o 4.500, odbudowę dwu dużych kin w Elblągu i Olsztynie, zwiększenie ilości miejsc poza Warszawą o 10.000, zainstalowanie w kinach 120 nowych projektorów polskich, budowę 4-ch skarbców filmowych.

d) w eksploatacji kin ruchomych: zakup 50 aparatów 35 mm., 100 aparatów 1 — 6 mm dźwiękowych i 100 aparatów 16 mm niemych dla szkół, zakup samochodów.

e) w Instytucie Filmowym: zakup aparatów zdjęciowych dla pracowni filmów naukowych, wyposażenie szkoły filmowej w pomoce naukowe i sprzęt.

II. Plan bieżący przewiduje:

a) w produkcji filmów: 6 filmów długometrażowych, 24 krótkometrażówki, 6 kukiełkowych i rysunkowych, 52 tygodniki, 30 dodatków, 34 filmy naukowe i szkolne. Poza tym — 2,5 miliona metrów kopii filmów własnych wszystkich rodzai i 4,5 miliona metrów kopii filmów zagranicznych.

b) w eksploatacji: nowych filmów do wprowadzenia na ekrany przewiduje się 175, w tym 48 radzieckich, 39 amerykańskich, 34 angielskie, 25 francuskich, 15 czeskich, 6 polskich i różnych 8.

c) w produkcji przemysłowej: plan zawiera 120 projektorów 35 mm. typu A P 1, instalacje do kabin, sprzęt operatorski pomocniczy i t.p., artykuły fotochemiczne, błony, papiery, płyty. Zadaniem szczególnym dla przemysłu kinotechnicznego jest opracowanie projektora dźwiękowego na wąską taśmę i przystąpienie do produkcji tego projektora jeszcze w roku 1948.

III. W ramach Narodowego Planu Odbudowy Gospodarczej na rok 1949 P. P. F. P. przewiduje: rozpoczęcie robót wstępnych przy nowej Wytwórni Filmów w Warszawie, według opracowań, które będą ukończone w roku bieżącym.

Program przewiduje zespół 4-ro halowy, z tego pierwszy etap prac przewiduje 2 hale o zdolności wytwórczej 10 filmów rocznie.

W r. 1949 przewiduje się produkcję 8-miu filmów pełnometrażowych oraz odpowiedni wzrost filmów dokumentarnych i szkolnych.

W przemyśle pomocniczym w roku tym produkcja projektorów 35 mm. wynosić będzie do 200-tu, projektorów 16 mm. — do 500 sztuk. Znacznie wzrośnie także produkcja fotochemiczna.

W budownictwie rok 1949 przyniesie budowę kin, m. in. w Warszawie (wzrost w stolicy o dalsze 2.000 miejsc), oraz na Wybrzeżu i w Poznaniu (wzrost miejsc w kraju o dalsze 20.000).

Sieć kin ruchomych powiększy się o dalsze 350 aparatów 16 mm., znacznie zwiększy się zasilenie szkół oraz ośrodków fabrycznych, świetlic i t.p. w aparaty 16 mm. Nastąpi również częściowe przekształcenie małych kin stałych na wąską taśmę.

Celem P.P. „Film Polski" w okresie „planu trzyletniego" (1947 — 49) jest osiągnięcie zdolności produkcyjnej 10 filmów pełnometrażowych rocznie, osiągnięcie zdolności produkcyjnej fabryk chemicznych w wysokości 625 tys. m. kw. błon, 1 miliona m. kw. papierów i 60 tys. m. kw. płyt, osiągnięcie zdolności produkcyjnej projektorów 35 mm. — 200 sztuk i 16 mm. — 500 sztuk.

Ilość miejsc w kinach stałych ma być doprowadzona do 280.000, ilość kin ruchomych do 700, ilość tytułów (filmów) rocznie 185.

IV. Wyniki produkcji filmów w roku 1947.

P.P. „Film Polski" wyprodukował w roku 1947 następujące filmy: 51 numerów kroniki filmowej (razem 15.300 m.), 8 wydań specjalnych Kroniki Filmowej, ponadto zaś przeglądy: 11 sportowych, 2 wojskowe i 1 artystyczny. Łącznie dział Kroniki Filmowej wykonał metraż 21.779.

Filmów krótko i średnio metrażowych wykonano 21 o łącznym metrażu 7.951.

Filmów naukowo - oświatowych wykonano 42 o łącznym metrażu 16.555.

Filmów fabularnych wykonano 6 z metrażem 2.646.

Ponadto wykonano jeden plakat filmowy o metrażu 105 i jeden film długometrażowy („Jasne łany") o metrażu 3.086.

Łączny metraż wykonanych filmów wynosi 52.122.

V. Wyniki produkcji przemysłowej w r. 1947.

W ciągu roku 1947 ukończono całkowicie produkcję 18-tu aparatów projekcyjnych oraz 550 reflektorów.

W okresie tym wykonano około 170 tys. m. kw. papierów fotograficznych, ponad 7 tys. m. kw. błon i ponad 4,5 tys. m. kw. płyt fotograficznych.

VI. Wyniki eksploatacji kin i filmów w roku 1947.

Na koniec roku 1947 liczba kin stałych wynosiła w całej Polsce 558, w tym czynnych było kin 513, okresowo zamkniętych — 45.

Przyrost kin w roku 1947 wyniósł 28.

Ilość miejsc wynosiła na koniec roku 1947 — 237.024.

Kin objazdowych jest 88 z czego 7 obecnie w remoncie. Na samochodach z agregatami jest kin 46, bez agregatów — 42. Czynnych kin objazdowych w początku roku 1948 było 81.

Kin Oświatowych było w początkach r.b. 41, z tego 4 kina oświatowe stałe i 37 objazdowych.

Najwięcej kin znajduje się w okręgu katowickim, mianowicie 96. Poznański Okręgowy Zarząd Kin posiada 82 kina, wrocławski — 78, krakowski — 65, bydgoski — 52, łódzki — 51, warszawski — 44, gdyński — 37, lubelski — 29 i olsztyński — 24. Kina podzielone są na cztery kategorie, na podziale tym opiera się siatka cen biletów, które są najdroższe w klasie A, najtańsze zaś w kategorii D.

Na jedno miejsce w kinach stałych przypada przeciętnie mieszkańców (w wieku 18 — 59 lat): w Warszawie 75, w Poznaiu 59, w Gdańsku - Sopocie 45, w Toruniu 34, w Lublinie 33, w Krakowie i Zabrzu po 32, w Łodzi 31, w Bydgoszczy 29, we Wrocławiu i Gliwicach po 27, w Bytomiu 25, w Sosnowcu 22, w Gdyni 29, w Katowicach 18, w Chorzowie 14 i w Bielsku 12.

Ilość widzów obsłużonych co miesiąc w roku 1947 wynosiła przeciętnie ponad 6,2 miliona. Z liczby ogólnej 6,2 miliona przypadało co miesiąc około 90 tys. widzów w kinach oświatowych, objazdowych i 323 tys. widzów w popularnych kinach objazdowych. Z kin w świetlicach korzystało miesięcznie przeciętnie ponad 22 tys. widzów.

Centralny Zarząd Państwowych Zakładów Graficznych

Centrala Druków C.Z.P.Z.G. przyjęła w styczniu r.b. zamówień o nakładzie 72.629.901 arkuszy, w lutym 3.597 zamówień o nakładzie 279.655.612 arkuszy.

Zakłady pomocnicze C.Z.P.Z.G. w styczniu i lutym r. b. wyprodukowały:

Fabryki Farb Drukarskich:	
farb drukarskich	97.554 kg.
środków pomocniczych	54.600 kg
Odlewnia czcionek:	
czcionek	18.973 kg.
justunku	12.898 kg.

Przemysł chemiczny „ATRA" w Toruniu w pierwszych dniach lutego ukończył prace nad rozszerzeniem spławni, która została powiększona o 10 ludzi, dzięki czemu produkcja farb suchych wzrosła o 45%, przy czym uniezależniła się częściowo od importu barwników zagranicznych. Na podstawie badań i prób przeprowadzonych w laboratorium fabrycznym, opracowano metodę przeróbki odpadków, powstających przy rafinacji oleju na kwas olejowo - tłuszczowy, co daje około 1.400.000.— zł. rocznie oszczędności. Ponadto uruchomiono urządzenie (również zaprojektowane w laboratorium farb) do utwardzenia kalafonii, co uniezależnia fabrykę od dostaw z zewnątrz oraz pozwala na zaoszczędzenie ca 1,700.000.— zł. rocznie.

Polskie Wydawnictwo Muzyczne

I. W dziale wydawnictw wykończono w okresie sprawozdawczym:

Polskiej Literatury Chóralnej: 6 zeszytów (St. Kazuro i K. Sikorski — po 3 zeszyty pieśni na chór mieszany), J. Furmanik — Hymn do Św. Stanisława Kostki na chór z organami.

Pedagogicznej Biblioteki Fortepianowej 2 zeszyty: Mozarta — 2 Sonatiny, Bach — łatwe utwory (3-cie wydanie).

Biblioteki Metodycznej VII tom: M. Dziewulska — Metodyka kształcenia słuchu.

Z muzyki kameralnej: A. Szałowski — III kwartet smyczkowy, partytura. W pracowni materiałów pisanych sporządzono m. in. nowe komplety materiałów kameralnych i orkiestrowych: S. Wisłocki — Nokturn symfoniczny, A. Malawski — Kantata, St. Poradowski — Rapsodia Polska, W. Rudziński — koncert fortepianowy; sporządzono wiele kompletów wtórnych.

III. W celu spopularyzowania wydawanych przez P. W. M. utworów muzycznych (wydawnictwa i rękopisy) zorganizowany został w lutym X koncert PWM.

Za pośrednictwem Biura Współpracy z Zagranicą wysłano szereg materiałów na koncerty muzyki polskiej zagranicą: do Brukseli, Londynu, Moskwy, Paryża. Ponadto wysłano komplety wydawnictw P.W.M.-u do Czechosłowacji, Belgii, Holandii, Berna Szwajcarskiego, Moskwy i Rzymu do naszych poselstw i attachatów kulturalnych oraz do Biblioteki Narodowej w Paryżu.

Ukazały się Nr. 3 i 4 „Ruchu Muzycznego".

Zjednoczone Zakłady Przemysłu Muzycznego

Zjednoczone Zakłady Przemysłu Muzycznego w miesiącu lipcu br. zrekonstruowały i odremontowały pianin i fortepianów o 25% więcej niż w miesiącu poprzednim.

Zakłady Fonograficzne w Warszawie, produkujące płyty gramofonowe, w wyniku przeprowadzonych inwestycji oraz remontu szeregu działów pomocniczych, znacznie podniosły swą zdolność produkcyjną i zwiększyły możliwości lepszej i tańszej produkcji. Jednym z najważniejszych momentów inwestycyjnych była sprawa przebudowy studia. Obecnie prace nad przebudową studia — w celu dostosowania go do ostatnio stawianych wymogów technicznych i z zakresu akustyki — zostały zakończone, a urządzenie amplifikatorni jest już w końcowym stadium wykonania. Zakłady Fonograficzne w Warszawie w szybkim tempie zbliżają się do osiągnięcia pełnej zdolności produkcyjnej.

W styczniu br. Zakłady Fonograficzne wyprodukowały 10.000 płyt gramofonowych. Ze Szwecji sprowadzono 20 ton szellakowej masy plastycznej do produkcji płyt gramofonowych. Umożliwi to podniesienie produkcji płyt w najbliższym czasie i w większym niż dotychczas stopniu zaspokoi zapotrzebowanie rynku.

W trosce o ekonomiczne wykorzystanie urządzeń technicznych i obniżenie kosztów administracyjnych, — Dyrekcja Z.Z.P.M. zdecydowała przenieść wytwórnię fisharmonii z Lwówka Śląskiego do Zjednoczonych Fabryk Fortepianów i Pianin w Legnicy.

Dyrekcja Z. Z. P. M. uruchomiła w miesiącu lutym nowy punkt zbytu instrumentów muzycznych w Krakowie ul. Grodzka 42.

BIURO WSPÓŁPRACY KULTURALNEJ
Z ZAGRANICĄ

Plan wymiany kulturalnej polsko - czechosłowackiej.

9 lutego b. r. zakończyły się obrady komisji mieszanej do spraw konwencji kulturalnej polsko - czechosłowackiej. Uchwały komisji dotyczyły: spraw oświatowych, kulturalno - artystycznych oraz ogólnych według kompetencji odpowiednich podkomisji.

Podkomisja do spraw kulturalno - artystycznych zajęła się opracowaniem szczegółowego planu współpracy w tym zakresie na rok 1948.

W roku poprzednim, mimo braku takiego planu, wymiana kulturalna polsko-czechosłowacka była bardzo ożywiona. Zorganizowanie szeregu doniosłych imprez (m. in. pobyt Filharmonii Czeskiej w Polsce oraz wizyta Teatru W. P. w Czechosłowacji) — dostarczyło obu stronom zapasu doświadczenia, z którego czerpać się będzie przy rozszerzaniu wymiany, stosownie do uchwał Komisji w roku bieżącym.

Komisja przede wszystkim zajęła się sprawą dokładnego wzajemnego informowania o ruchu kulturalno - artystycznym. Postanowiono wymieniać kwartalne biuletyny o całokształcie życia kulturalnego w obu krajach.

W zakresie literatury postanowiono dążyć do wydawania jak największej ilości przekładów dzieł literackich o wysokiej wartości artystycznej. Projektuje się zorganizowanie jednorazowej wymiany 4-ch krytyków literackich. Ponadto ułatwiać się będzie literatom wzajemne kontakty oraz branie udziału w imprezach artystycznych obu stron.

Postanowiono corocznie nagradzać najlepsze przekłady z literatur obu krajów. Przyznanie nagrody ogłaszane będzie przez obydwie strony w dniu 10 marca tj. w rocznicę podpisania sojuszu między Polską a Czechosłowacją.

Na rok 1948 przewiduje się wydanie co najmniej po 10 przekładów z literatur obu narodów. Komisja zaleciła popieranie wydania dzieł klasyków Polski i Czechosłowacji bądź oddzielnie, bądź w ramach bibliotek słowiańskich.

W zakresie muzyki zorganizuje się szeroką wymianę muzyków, śpiewaków operowych i kompozytorów. Strona polska przewiduje u siebie występy około 15 artystów - muzyków czeskich i słowackich w roku bieżącym.

W międzynarodowym Festivalu Muzycznym „Wiosna Praska" wezmą liczny udział przedstawiciele polskiego świata muzycznego. Duży nacisk kładzie się na propagowanie wzajemnego wykonywania utworów muzycznych polskich i czechosłowackich oraz na wymianę wszystkich nowowydawanych materiałów nutowych.

W dziale plastyki, poza otwartą już w Warszawie wystawą „Czechosłowackiej Urbanistyki i Budowy Osiedli", nastąpi wymiana wystaw malarstwa polskiego i czechosłowackiego.

W dziedzinie teatru obie strony urządzą wzajemne dwutygodniowe pobyty wybitnych przedstawicieli teatru oraz wzajemne wizyty reżyserów i dyrygentów operowych. Komisja zaleca, aby w roku 1948 ukazały się na scenach polskich conajmniej 4 sztuki czeskie lub słowackie oraz ta sama ilość sztuk polskich na scenach Czechosłowacji. Obydwie strony przygotowują spisy sztuk teatralnych godnych polecenia.

Ponadto Komisja zaleca na rok 1948 wystawienie jednej sztuki dla młodzieży na scenach obu zainteresowanych krajów oraz utrzymanie dotychczasowej akcji wymiany zespołów teatralnych w pasie przygranicznym.

Komisja zaleciła również wzajemną wymianę przedstawicieli odpowiednich działów pracy Ministerstwa Kultury i Sztuki oraz czechosłowackiego Ministerstwa Informacji, celem dzielenia się doświadczeniami. Podobnie zalecono bliższą współpracę pomiędzy artystycznymi związkami zawodowymi.

Przyjazd pisarzy bułgarskich.

W czasie od 12 do 25 marca bawiła w Polsce 9-osobowa grupa dziennikarzy i literatów bułgarskich, podejmowana przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych oraz Ministerstwo Kultury i Sztuki. Gośćmi Ministra Kultury i Sztuki byli wchodzący w skład delegacji wybitni pisarze: Elizaweta Bagriana — poetka; Kamen Zidarow — poeta, sekretarz bułgarskiego P.E.N.-Clubu; Nikoła Furnadżijew — krytyk i redaktor tygodnika „Front Literacki"; Peter Dinekow — profesor literatur słowiańskich na uniwersytecie w Sofii oraz Bożidar Bożiłow — młody poeta, kierownik literacki sofijskiego radia.

Goście bułgarscy przybyli najpierw do Warszawy, gdzie byli powitani przez przedstawicieli Ministerstwa Kultury i Sztuki, Związku Zawodowego Literatów Polskich, Komitetu Słowiańskiego oraz Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Bułgarskiej. Po dwudniowym pobycie w Warszawie, udali się w dalszą podróż po Polsce, zwiedzając kolejno Wrocław, Jelenią Górę, szereg miejscowości na Dolnym Śląsku, przy czym specjalnie interesowali się akcją osadniczą i odbudową przemysłu na Ziemiach Odzyskanych. Następnie goście bułgarscy zwiedzili Katowice wraz z okręgiem przemysłowym śląsko - dąbrowskim, byli w Oświęcimiu, w Krakowie i w Wieliczce. Końcowy etap wycieczki stanowiła Łódź, gdzie w dniach 21 i 22 marca zwiedzili przemysł przędzalniczy i nawiązali, tak jak w poprzednio zwiedzanych ośrodkach przemysłowych, bezpośredni kontakt z przedstawicielami naszego świata pracy.

W czasie swego pobytu pisarze bułgarscy byli we wszystkich ośrodkach podejmowani przez Związek Zawodowy Literatów Polskich, nawiązując szereg kontaktów, które niewątpliwie przyczynią się do dalszego rozwoju polsko-bułgarskiej współpracy kulturalnej. Jednym z konkretnych postanowień jest wydanie już w najbliższym czasie antologii, obejmującej przekłady bułgarskie współczesnej poezji polskiej.

O serdecznej i prawdziwie przyjacielskiej atmosferze, w jakiej odbywało się to pierwsze powojenne spotkanie polskich i bułgarskich artystów, między innymi świadczyć może piękne przemówienie, które na jednym z zebrań literackich wygłosił przewodniczący delegacji, Kamen Zidarow.

Rumuńska Delegacja Rządowa w Warszawie.

W dniach od 26 do 28 lutego bawiła w Polsce Rumuńska Delegacja Rządowa. W czasie pobytu delegacji podpisana została Konwencja kulturalna polsko-rumuńska. Wchodzący w skład Delegacji Minister Sztuki Ion Pas był gościem Ministra Kultury i Sztuki. Urządzono spotkanie Ministra Pasa z czołowymi przedstawicielami polskiego życia artystycznego.

Jan Kott w Wielkiej Brytanii.

Dr. Jan Kott bawił przez trzy tygodnie w Wielkiej Brytanii, skąd powrócił 19 marca. Wyjazd znanego literata nastąpił na zaproszenie British Council.

Sukces muzyki polskiej.

Jury Międzynarodowego Festivalu Muzyki Współczesnej, obradujące w Amsterdamie od 19 do 23 lutego b. r., wybrało do wykonania w ramach tegorocznego Festivalu Muzyki Współczesnej, następujące utwory polskie: „Kołysanka" — Panufnika, Sonatina na obój i fortepian — Szałowskiego oraz Malawskiego — Etiudy symfoniczne na fortepian i orkiestrę.

Podkreślić należy, iż wybranie 3 polskich utworów jest szczególnym sukcesem muzyki polskiej na terenie międzynarodowym.

W obradach Jury uczestniczył ze strony polskiej Roman Palester.

W I A D O M O Ś C I B I E Ż Ą C E

Koncert w Ambasadzie R. P. w Londynie.

Dnia 14 stycznia b. r. odbył się w Ambasadzie R. P. w Londynie koncert polskiej muzyki kościelnej i kameralnej wieku XVII i XVIII. Był to drugi z zamierzonej serii „Wieczorów Artystycznych Ambasady". Udział w koncercie wzięli: orkiestra i chór Morley College pod dyrekcją Michael Tippetta oraz Joyce Gow — sopran. Słuchacze wydziału muzycznego są ludźmi pracy i jedynie wolny czas mogą poświęcić kształceniu muzycznemu. Mimo to poziom artystyczny ich wykonania jest bardzo wysoki. Program koncertu zawierał utwory: Jarzębskiego, Damiana, Szarzyńskiego i Gorczyckiego oraz Baxa Suitę na tematy polskich kolęd.

Tadeusz Żmudziński w Kopenhadze.

W dniach od 3 do 17 lutego bawił w Kopenhadze młody pianista Tadeusz Żmudziński. Wystąpił on między innymi w ramach koncertu zorganizowanego przez Akcję Pomocy Przyjaciół Polski, grając utwory Chopina oraz w poranku polskich krótkometrażówek, urządzonym przez Tow. Przyjaźni Duńsko - Polskiej, na którym grał Chopina i Szymanowskiego.

Grzegorz Fitelberg w Holandii.

Grzegorz Fitelberg bawił w lutym w Holandii. Tournée koncertowe objęło m. in. Hagę i Amsterdam.

Eugenia Umińska — tournée zagraniczne.

Znana skrzypaczka Eugenia Umińska wyjechała 5 lutego do Czechosłowacji. Stamtąd artystka udała się do Francji a następnie do Wielkiej Brytanii.

Tournée zagraniczne Henryka Sztompki.

1 marca znany pianista Henryk Sztompka rozpoczął swe blisko dwumiesięczne tournée koncertowe zagranicą. Artysta wyjechał do Turcji, po czym uda się do Włoch i Wielkiej Brytanii.

Koncerty Henryka Sztompki w Stambule i Ankarze zostały przyjęte przez publiczność turecką z wielkim uznaniem. Na koncercie w Ankarze obecny był Prezydent Turcji oraz kilku członków Rządu.

Wiłkomirski w Pradze.

Kazimierz Wiłkomirski dyrygował w dniu 10 lutego w Pradze koncertem orkiestry F.O.K.

Olga Łada w Jugosławii.

W dniach od 25 lutego do 18 marca bawiła w Jugosławii śpiewaczka Olga Łada. Na program pobytu artystki złożyły się: 4 recitale solowe, 1 koncert symofniczny z transmisją radiową oraz 4 recitale radiowe w Belgradzie, Osjeku, Nisie, Zagrzebiu, Lublanie, Skoplje. Repertuar występów obejmował pieśni polskie od Moniuszki do kompozytorów współczesnych oraz utwory radzieckie, francuskie i włoskie.

Wystawy przygotowywane na okres najbliższy.

W Biurze Współpracy Kulturalnej z Zagranicą prowadzone są obecnie przygotowania do szeregu nowych wystaw. Polska weźmie udział w tegorocznej „Biennale“ w Wenecji (otwarcie 29 maja), gdzie pokazane będą wystawy zbiorowe Tytusa Czyżewskiego i Jana Cybisa. W kwietniu twórczość polska reprezentowana będzie na ogólno-słowiańskiej wystawie grafiki współczesnej w Pradze. Postanowiono również, że wielka wystawa polskiej sztuki ludowej, która miała miejsce w Krakowie, będzie w roku bieżącym pokazana w kilku krajach, w pierwszym rzędzie w Szwajcarii i Francji. Wymienione pozycje są ledwie częścią rozległego planu tegorocznych wystaw sztuki polskiej zagranicą.

W najbliższym czasie oczekujemy również kilku nowych wystaw obcych w Polsce. W kwietniu przybędzie do Warszawy wystawa, obejmująca około 50 obrazów i rzeźb artystów-plastyków z Triestu. W niedługim czasie nastąpi również otwarcie interesującej wystawy grafiki artystycznej i użytkowej „Ludowych Zakładów Graficznych“ z Meksyku.

Duńska malarka Kirsten Kiaer.

Po czteromiesięcznym pobycie opuściła Polskę znana malarka duńska Kirsten Kiaer. Przed odjazdem artystka urządziła w Warszawie wystawę swych prac malarskich, wykonanych w Polsce.

Grafika polska w Szwajcarii.

Objazdowa wystawa grafiki polskiej po kilkumiesięcznym pobycie w Niemczech została wysłana do Szwajcarii. Wystawa ta będzie pokazana w Zurichu, Bernie oraz w Muzeum Polskim w Rapperswilu.

Wystawa polskiej ilustracji książkowej w Jugosławii.

Objazdowa wystawa polskiej ilustracji książkowej, która miała miejsce w Budapeszcie, przeniesiona została obecnie do Jugosławii na okres około trzech miesięcy. Przewidywane jest pokazanie jej w Belgradzie, Zagrzebiu i Lublanie.

Julien Benda w Polsce.

W czasie od 5 do 31 marca bawił w Polsce, jako gość Ministra Kultury i Sztuki znakomity filozof i eseista francuski, Julien Benda. W czasie swego pobytu miał on możność nawiązania kontaktu z wybitnymi przedstawicielami świata literackiego i artystycznego, w szczególności zaś był podejmowany przez Polski P.E.N. — Club. J. Benda wypowiedział swe wrażenia przy sposobności wywiadu, transmitowanego przez Polskie Radio.

W Warszawie Julien Benda wygłosił trzy odczyty, których organizacją zajmował się Instytut Francuski, P.E.N.-Club oraz Biuro Współpracy Kulturalnej z Zagranicą. Tematem odczytów, połączonych wspólną myślą przewodnią, było zaagdnienie kryzysu, jaki przechodzi w chwili obecnej filozofia i literatura francuska. Z Warszawy J. Benda udał się do Krakowa, gdzie wygłosił odczyty oraz był podejmowany przez sfery naukowe i literackie. Pod koniec swej wizyty w Polsce znakomity gość zwiedził również Gdańsk i Poznań.

Spotkanie R. Garaudy z literatami polskimi.

Z okazji pobytu w Polsce francuskiego działacza społecznego i krytyka literackiego Roger Garaudy, miało miejsce spotkanie gościa francuskiego z pisarzami polskimi.

Włoski slawista w Polsce.

W dniu 17 marca przybył do Polski na półroczny pobyt dr. Enrico Castellani, językoznawca słowiański.

Pobyt dr. Castellani zorganizowano w ramach wymiennego stypendium polsko - włoskiego, z którego korzysta we Włoszech Wiktoria Calma. Studia swe dr. Castellani będzie przeprowadzał głównie w Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie.

Goście z Holandii i Słowacji w Filharmonii Warszawskiej.

6 lutego w piątkowym koncercie Filharmonii Warszawskiej wystąpili: Ludwik Reiter — dyrygent słowacki i Jo van Veen — flecista holenderski.

Skrzypek belgijski w Polsce.

François Koch — skrzypek, bawił w połowie lutego w Polsce. W dniu 13 lutego wystąpił jako solista w piątkowym koncercie Filharmonii Warszawskiej. Poza Warszawą występował w Bydgoszczy — recital, Poznaniu — koncert symfoniczny i Wrocławiu — recital.

Muzycy Czechosłowaccy.

Skrzypaczka Maria Hlounova i pianista Jan Panenka wystąpili w Polskim Radio oraz w koncercie Filharmonii Warszawskiej w dniu 20 lutego. Artystka czeska koncertowała poza tym w Radomiu i Bydgoszczy.

Wiolonczelista czechosłowacki w Polsce.

W dniu 12 marca w ramach koncertu symfonicznego Filharmonii Warszawskiej występował znany wiolonczelista czechosłowacki, Milosz Sadlo. Po raz drugi w Warszawie występował artysta z własnym recitalem, po czym koncertował również w Wrocławiu.

Maurice Maréchal w Polsce.

Jako pierwszy artysta występujący w ramach wymiany kulturalnej polsko-francuskiej, gościł w Polsce wiolonczelista Maurice Maréchal. Artysta wystąpił w Filharmonii Warszawskiej w dniu 19 marca oraz koncertował w Poznaniu w dniu 22 marca.

Wystawa Czechosłowackiej Urbanistyki w Muzeum Narodowym.

9 lutego została otwarta w Muzeum Narodowym w Warszawie, wystawa „Czechosłowackiej Urbanistyki i Budowy Osiedli".

Zgromadzone eksponaty — wykresy, zdjęcia, makiety i t. p. obrazują współczesne osiągnięcia czechosłowackie w dziedzinie budownictwa mieszkalnego dla świata pracy. Poza tym wystawione zostały plany w zakresie budownictwa szkolnego, sportowego, pomieszczeń szpitalnych itp.

Wystawa sztuki narodów Jugosławii.

9 marca b. r. została otwarta w Muzeum Narodowym w Warszawie wystawa pod nazwą „Sztuka Narodów Jugosławii". Zgromadzone prace ilustrują ewolucję twórczości plastycznej narodów Jugosławii w okresie ostatnich 150 lat. Na wystawę składa się 180 obrazów, 106 prac graficznych i 64 rzeźby.

Z okazji otwarcia wystawy przybyli do Polski na zaproszenie Ministra Kultury i Sztuki wybitni przedstawiciele życia artystycznego Jugosławii: prezes Związku Literatów Jugosłowiańskich Ivo Andric oraz Otto Bichalji-Merin. Goście jugosłowiańscy wzięli udział w uroczystym otwarciu wystawy oraz mieli możność nawiązania licznych kontaktów artystycznych i literackich w Warszawie i w Łodzi.

Grafika czechosłowacka.

Dnia 28 marca nastąpiło otwarcie objazdowej wystawy współczesnej grafiki czechosłowackiej w Krakowie. Uprzednio wystawa ta odwiedziła Warszawę, Łódź, Poznań, Katowice i Bydgoszcz.

Wystawa scenografii brytyjskiej.

W dniu 29 marca otwarto w Muzeum Przemysłowym w Krakowie wystawę współczesnej scenografii brytyjskiej, urządzoną staraniem British Council.

NACZELNA DYREKCJA MUZEÓW
I OCHRONY ZABYTKÓW

D Z I A Ł A L N O Ś Ć

Prace nad upowszechnieniem kultury plastycznej.

Wydział Muzeów w okresie miesięcy styczeń — luty — marzec 1948 r. rozpoczął realizację planu wytyczonego na rok 1948. W związku z tym przystąpiono do upowszechnienia zbiorów muzealnych, uwzględniając przede wszystkim element dydaktyczny. Wśród Muzeów, które akcję tę podjęły przy pomocy kredytów Ministerstwa Kultury i Sztuki, wymienić należy Muzeum Prehistoryczne w Poznaniu oraz Zbiory Muzealne przy Bibliotece Kórnickiej. Obie te instytucje kładą specjalny nacisk na modernizację aparatu pomocniczego dla ekspozycji zbiorów muzealnych, przy czym chodzi nie tylko o wygląd estetyczny wystawy, ale przede wszystkim o najlepsze i celowe pokazanie eksponatu zwiedzającemu.

Naczelna Dyrekcja Muzeów i Ochrony Zabytków dokłada wszelkich starań by udostępnić w możliwie szybkim czasie zbiory Państwowego Muzeum w Gdańsku oraz Państwowego Muzeum we Wrocławiu.

Pierwsze z nich obejmuje rzeźbę i malarstwo średniowieczne, malarstwo polskie XIX i XX wieku oraz przemysł artystyczny, drugie — dział malarstwa polskiego, przemysłu artystycznego i prehistorii.

Eksponaty dla wymienionych muzeów nabywa się drogą zakupu przez Komisję Zakupów przy Ministerstwie Kultury i Sztuki, jak również są one wydzielane z centralnego magazynu Muzeum Narodowego w Warszawie.

Ponieważ prace przygotowawcze są już daleko posunięte, przewiduje się otwarcie tych muzeów na lato b. r.

W związku ze „Stuleciem Wiosny Ludów", przypadającym w roku bieżącym, Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Wielkopolskie w Poznaniu, Muzeum Świętokrzyskie w Kielcach i Muzeum Miejskie w Cieszynie przygotowują wystawy, będące odzwierciedleniem ruchów ludowych i wolnościowych w 1848 roku na terenie polskim.

Dążność do upowszechnienia kultury plastycznej wyraża się w zorganizowaniu — w szerszym zakresie niż w roku ubiegłym — wystaw objazdowych, subwencjowanych przez Ministerstwo Kultury i Sztuki.

Wystawy te oragnizuje Muzeum Narodowe w Warszawie i Muzeum Narodowe w Krakowie, a trasa ich objazdowa obejmie parę województw ze szczególnym uwzględnieniem Ziem Zachodnich. Natomiast wystawy objazdowe, które organizuje Muzeum Prehistoryczne w Poznaniu, Muzeum Śląskie w Bytomiu, Muzeum Miejskie w Zamościu, Muzeum Ziemi Bytomskiej w Chorzowie, obejmą miejscowości w bliskim zasięgu terenowym.

W związku z zakończeniem roku sprawozdawczego 1947, zostało sporządzone zestawienie frekwencji w muzeach w latach 1945, 1946, 1947. Zestawienie to jest wyraźnym dowodem, że ilość zwiedzających muzea stale wzrasta, co świadczy również o wzrastającym z roku na rok zainteresowaniu ogółu muzeami. Należy jednak zauważyć, że zwiększającą się frekwencję mają te muzea, które Naczelna Dyrekcja Muzeów i Ochrony Zabytków subsydiuje w miarę swoich możliwości w jak najszerszym zakresie ich potrzeb. Modernizacja bowiem ekspozycji, uzupełnienie zbiorów, tworzenie nowych działów, wszystko to wymaga nie tylko dobrej woli i znajomości przedmiotu, ale w dużej mierze wiąże się z nakładem środków pieniężnych.

Zamieszczona tabela podaje przykładowo frekwencję w wymienionych latach w kilku muzeach różnego typu.

	ilość zwiedzających		
	w 1945 r.	1946 r.	1947 r.
Muzeum Narodowe w Warszawie	252.237	441.707	596.812
Muzeum Narodowe w Krakowie	19.904	109.544	153.513
Muzeum XX Czartoryskich w Krakowie	900	8.307	19.500
Muzeum Archeologiczne P.A.U. w Krakowie	—	2.928	9.320
Muzeum Wielkopolskie w Poznaniu	13.516	60.751	99.784
Muzeum Przyrodnicze w Poznaniu	—	27.702	34.719
Muzeum Przyrodnicze w Łodzi	7.347	13.982	30.050
Muzeum Prehistoryczne w Łodzi	3.846	13.899	27.962
Muzeum Nadgoplańskie w Kruszwicy	—	2.470	9.108
Muzeum Ziemi Kujawskiej we Włocławku	—	1.851	10.098
Muzeum Świętokrzyskie w Kielcach	—	2.018	6.873
Muzeum Miejskie w Radomiu	—	7.143	14.552
Muzeum Miejskie w Zamościu	3.815	10.896	17.933
Muzeum Tatrzańskie w Zakopanem	—	15.364	39.832
Muzeum Miejskie w Grudziądzu	—	6.792	17.935
Muzeum Towarzystwa Naukowego w Płocku	—	8.350	16.850
Muzeum Miejskie w Bytomiu	—	20.665	25.113
Muzeum Miejskie w Olsztynie	860	21.317	26.546
Muzeum Miejskie w Opolu	—	3.410	10.795
Muzeum Powiatowe w Darłowie	—	1.644	2.316

Staraniem Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków został zorganizowany w dniu 1 marca 1948 roku w Warszawie „Komitet do Badań Wczesnodziejowych", który ma przygotować program prac wykopaliskowych dla uczczenia wejścia Państwa Polskiego na widownię dziejową. W ciągu najbliższych kilkunastu lat zbiorowym wysiłkiem prehistoryków, historyków, historyków sztuki, etnografów i językoznawców zostaną podjęte problemy genezy Państwa Polskiego przez przystąpienie do wielkich prac archeologicznych w takich ośrodkach kształcenia się zawiązków państwowości polskiej jak Gniezno, Poznań, Wawel. Przy tych pracach zostaną uwzględnione w szczególności ośrodki plemienne Polski Zachodniej ze Szczecinem, Wolinem, Wrocławiem i Sobótką na czele.

Wiadomości z Wydziałów Muzeów.

W dniu 8 lutego r. b. została otwarta wystawa sztuki ludowej Mazur i Warmii, urządzona staraniem Muzeum Mazurskiego w Olsztynie. Otwarcia dokonał wicewojewoda olsztyński Wilamowski przy współudziale przedstawicieli władz miejscowych oraz licznie zgromadzonych przedstawicieli społeczeństwa. Wystawa obejmuje działy: tkactwa, meblarstwa, ceramiki, malarstwa i rzeźby ludowej, plecionek oraz wyrobów z drzewa i z metalu.

Wystawa jest urządzona planowo i starannie, gromadzi wiele eksponatów rzadkich i ciekawych, charakteryzujących wysoki poziom artystyczny i smak mieszkańców tej dzielnicy.

Z okazji otwarcia wystawy został wydany katalog opracowany przez kustosza muzeum w Olsztynie Hieronima Skurpskiego, inicjatora wystawy, poprzedzony przedmową dr. Marii Znamierowskiej - Prüfferowej z Torunia.

Prace Wydziału Muzeów i Pomników Martyrologii Polskiej.

W związku z uczczeniem miejsc straceń w Warszawie, przystąpiono do realizacji dwóch pomników w miejscach, gdzie plany urbanistyczne są już sprecyzowane, a mianowicie: przy ul. Radzymińskiej oraz na Nowym Świecie pod nr 64.

Pomnik projektu prof. F. Masiaka, mający stanąć przy ulicy Radzymińskiej jest na wykończeniu, natomiast budowa pomnika przy ul. Nowy Świat 64 według projektu art. rzeźb. Józefa Gazy przewleka się wskutek opóźnienia dostawy kamienia.

Prace Państwowej Pracowni Konserwacji Zabytków Rzeźby.

W toku jest konserwacja dwóch posągów z Jabłonny oraz posągów komedii i tragedii w amfiteatrze w Łazienkach, jak również praca nad wykończeniem modelu pałacu w Starym Otwocku.

Prace Wydziału Ochrony Zabytków.

W dziedzinie konserwacji pomników architektury zamierzenia Państwowej Pracowni Konserwacji Zabytków Architektury na r. b. dotyczą bądź odbudowy względnie zabezpieczenia obiektów następujących:

w Wojew. Białostockim:

bramy klesztornej w Supraślu, kościoła pofranciszkańskiego w Drohiczynie n/ B,kościoła św. Doroty w Rosochatem Kościel., kościoła i klasztoru podominikańskiego w Horoszczy, alumnatu oraz synagogi w Tykocinie, kościoła reformatów w Boćkach, kościoła w Wiznie, klasztoru w Różanym Stoku, kościoła pokamedulskiego w Wigrach, pałacu Chodkiewiczów w Supraślu i wreszcie w Białymstoku: pałacu Branickich (dalsze prace) oraz domów przy ul. Sienkiewicza Nr 2, Kilińskiego 2 i 6a oraz domu św. Marcina w Rynku Kościuszki 5.

w Wojew. Krakowskim:

Przeniesienie drewnianych kościołów w Królówce, Komorowicach i Zakrzowie; dalszy ciąg remontu zamków: w Dębnie, w Lipowcu, w Rożnowie, w Wiśniczu, w Nowym Sączu i Suchej, remont domów w Tarnowie przy ul. Wałowej Nr 2 i 3 oraz szeregu domów w śródmieściu, bramy pilzneńskiej oraz domu w Rynku nr 16, prace konserwatorskie w parkach: na Białym Prądniku, w Młoszowej oraz na cmentarzu ariańskim w Łuczanowicach; nad ochroną terenu wykopalisk prehistorycznych w Igołomii wraz z budową pawilonu chroniącego prace garncarskie IV wieku.

w Woj Lubelskim:

w Lublinie odbudowę zakrystii akustycznej w Kaludrze, dalszą odbudowę pałacu Czartoryskich, konserwację kościoła p. w. św. Michała, dalsze remonty kościołów: w Woli Gułowskiej, Gołąbiu, Borowicy; zamków: w Bielawinie i Krupem; architektury parkowej w Puławach, odbudowa ratusza w Siedlcach, zabezpieczenie pałacu w Radzyniu.

w Woj. Łódzkim:

dokończenie remontu pałacu w Nieborowie oraz architektury ogrodowej w Arkadii; remont zamków w Drzewicy, Chlewiskach i w Rawie Mazowieckiej, murów miejskich w Piotrkowie; pałaców w Kruszynie i w Kutnie oraz bramy pałacowej w Skierniewicach; kościołów: kolegiaty łowickiej, w Boguszycach, ponorbertańskiego w Witowie, św. Idziego w Inowłodzu, popijarskiego w Łowiczu, p. w. św. Mikołaja w Wieluniu, parafialnego w Kadłubiu; kościołów drewnianych w Wiktorowie i w Węglewicach; parafialnego w Rososzycy, Studziannie, w Łagiewnikach, w Koźlu, w Niesułkowie, dwóch kościołów w Gidlach, w Przedborzu, w Rawie Mazowieckiej, w Lutomiersku, w Oporowie, oraz p. w. św. Jakuba w Skierniewicach; dworów: w Krześlowie, w Jasionnej, w Sokolnikach, w Skotnikach; zabudowań poklasztornych w Kazanowie, Paradyżu, Studziance; plebanii w Ujeździe, kaplic pałacowych w Kutnie i w Czermnie, ratusza w Przedborzu.

w Wojew. Pomorskim:

ratusza staromiejskiego w Toruniu, kościoła parafialnego św. Mikołaja w Grudziądzu, kościoła św. Stanisława w Świeciu, pałacu Opatek w Grudziądzu oraz spichrzów i murów miejskich tamże; kościołów: parafialnego w Chojnicach, poklasztornego w Koronowie, bazyliki św. Jana w Toruniu, filialnego w Przypuście, PP. Klarysek w Bydgoszczy, parafialnego w Nowym Mieście, św. Jana we Włocławku, murów obronnych w Bydgoszczy.

w Wojew. Rzeszowskim:

prace konserwatorskie i remontowe w zamkach: w Krasiczynie, w Przemyślu, w Łańcucie, w Baranowie; w pałacach: w Przeworsku, Zarzeczu; dworów:

w Krościenku, w Witkowicach; w kościołach w Leżajsku, w Krośnie, w Jaśle, w Jarosławiu; kościołów drewnianych w Lubuszy i Gogołowie oraz domów zabytkowych w Jarosławiu.

w Wojew. Śląsko - Dąbrowskim:

w Nysie (odbudowa względnie remont wieży kościoła św. Jakuba), kościoła św. Barbary, pałacu biskupów, kaplicy św. Karola, seminarium św. Anny, wagi miejskiej, domów zabytkowych; w Opolu — domów zabytkowych; w Raciborzu — kościoła N.M.P.; w Cieszynie — rotundy romańskiej, w Siewierzu — kościoła św. Jana; w Będzinie — Zamku. Kościołów drewnianych: w Boronowie, w Boguszowicach, w Biskupicach, w Golasowicach, w Godkowicach, w Prośnicach, w Nasulach, w Brzezinkach, w Komorznie, w Jakubowicach, w Sierakowicach.

w Wojew. Szczecińskim:

dalsze prace przy kościołach: w Sławnie, w Szczecinie (św. Jana), w Baniach (wieża), w Choszcznie, w Goleniowie, w Słupsku, w Świdwinie, w Złotowie, w Zakrzewie; w zamkach: w Pęcinie, w Dziczym Lesie, w Szczecinie; ratusza w Starogardzie, murach miejskich w Goleniowie, Słupsku oraz kaplicy zamkowej w Darłowie.

Prace Państwowej Pracowni Konserwacji Zabytków Malarstwa.

W ostatnich miesiącach przeprowadzono odczyszczenie odwrocia obrazu Matejki „Bitwa pod Grunwaldem", usuwając z płótna warstwę olejnej farby i pleśni. Wobec przystąpienia do remontu podłogi w sali Matejki, obraz zwinięto na okres kilku tygodni.

Po ukończeniu remontu sali, przystąpi się do wyrównania powierzchni Grunwaldu i do dublowania płótna.

Przeprowadzono dalsze próby regeneracji drugiego arcydzieła J. Matejki — „Kazania Skargi".

Przeprowadzono konserwację czterech płaskorzeźb z końca w. XVI, stanowiących części skrzydeł tryptyku z Malborga. Usunięto kilka warstw późniejszych przemalowań, odsłaniając oryginalną polichromię, w niektórych fragmentach dobrze zachowaną.

Rzeźby zakonserwowano, zabezpieczając drzewo i pozostałą polichromię.

Ukończono konserwację trzech skrzydeł poliptyku z Bodzentyna oraz Madonnę z Dzieciątkiem w mandorli z ok. r. 1500.
Zabezpieczono kilkanaście obrazów na wystawę sztuki średniowiecznej w Muzeum Narodowym w Warszawie, oraz przeniesiono ze starej zniszczonej deski na nowe drewno obraz z XV w. „Męczeństwo św. Andrzeja".

Zabezpieczenie i straty w budowlach zabytkowych.

Pomimo wielkich wysiłków ratowania jak największych ilości zabytków budownictwa, skromne środki finansowe nie pozwoliły niestety na pełne prze-

prowadzenie zamierzeń, to też w drugiej połowie ubiegłego roku ponieśliśmy straty wielce bolesne, a mianowicie:

1) Kościół romański (pocysterski) w Rudach Wielkich, w powiecie raciborskim, wypalony w r. 1945 i mający mury przepalone a w ścianach szereg pęknięć pionowych, wskutek zniszczenia przewodów wodociągowych przeprowadzonych pod nim i przeciekającej wody, która spowodowała nasiąkanie fundamentów, został zniszczony, a mianowicie wskutek zmurszenia cegieł jeden z filarów oraz opierające się na nim sklepienia runęły w jesieni 1947 r. Cały kościół wraz z przylegającą częścią klasztoru nakryto dachem, sklepienia podparto i założono rozpory pomiędzy filarami. Wnętrze kościoła odgruzowano.

2) Wieża Biała w obrębie murów obronnych Starego Gdańska — runęła.

3) Filar i sklepienia w kościele św. Piotra i Pawła w Gdańsku również runęły. Zabezpieczono przez pokrycie dachówką nawę boczną od północy i części nawy środkowej przy wieży.

4) W kościele św. Jakuba w Szczecinie, wskutek niezabezpieczenia, zawaliły się filary i zagrożone jest prezbiterium oraz ostatni fragment murów w środkowej części kościoła.

Prace Państwowej Pracowni Konserwacji Zabytków Grafiki.

Pracownia Konserwacji Grafiki dokonała restauracji i konserwacji uszkodzonego w czasie wojny planu Warszawy, wykonanego farbami kolorowymi: „Delineacya Miasta Rezydencyalnego Jego K. Mci Warszawy Przedmieściowy Całej Okolicy z wyrażeniem Rynków, Ulic, Kościołów, Zamku, Pałaców... w roku MDCCLXXI Udziałana"., mającego pierwszorzędne znaczenie dla prac nad stolicą. Poza tym Pracownia przeprowadziła rekonstrukcję planów zabytkowych budowli wieku XVIII oraz restaurację i konserwację zniszczonych prac graficznych Antoniego Leszczyńskiego, F. Jasińskiego i innych, odzyskanych przez Muzeum Narodowe.

Rewindykacja.

Wydział Rewindykacji i Odszkodowań wysłał swych przedstawicieli zagranicę w celu zabezpieczenia i sprowadzenia mienia polskiego, wywiezionego przez Niemców. Jeden z nich przeprowadza w Hamburgu identyfikację i zabezpiecza dzwony, drugi zaś na terenie Linzu i Salzburga zabezpiecza zbiory polskich obrazów. Wydział Rewindykacji dostarczył władzom radzieckim materiały dotyczące rewindykacji przedmiotów zabytkowych polskich, pozostających jeszcze na terenie okupacji radzieckiej.

MUZEUM NARODOWE

D Z I A Ł A L N O Ś Ć

Dział malarstwa polskiego.

W okresie sprawozdawczym galeria malarstwa polskiego była nadal zamknięta z powodu przedłużającego się remontu centralnego ogrzewania. Korzystając z przerwy w ekspozycji, poczyniono szereg zmian układu obrazów. Główną przyczyną tych zmian było stałe powiększanie się liczby dzieł malarstwa polskiego, które Muzeum Narodowe bądź zakupuje, bądź otrzymuje w drodze rewindykacji i jako dary. Celem pomieszczenia nowych obrazów, zainstalowano na galerii ekrany. Trwały również prace związane z konserwacją i oprawą obrazów.

Podejmując rozpoczętą w ubiegłym roku akcję wystaw objazdowych, opracowano trasę wystawy cyklu obrazów Jana Matejki „Dzieje cywilizacji w Polsce" na rok bieżący. Trasa ta, ustalona w porozumieniu z Ministerstwem Oświaty i Ministerstwem Ziem Odzyskanych, obejmie województwo olsztyńskie i Dolny Śląsk przy czym uwzględnione będą ośrodki szkolne, skupiska przemysłowe oraz te miejscowości, których łączność z Polską Centralną jest ze względu na komunikację i odległość utrudniona. Przygotowano do druku trzecie, poprawione i uzupełnione, wydanie katalogu. Przewidziany nakład wyniesie 10.000 egz. Z początkiem grudnia bieżącego roku cykl matejkowski powrócił do Polski Środkowej i był wystawiony w Radomiu, gdzie obrazy zostały przez zimę.

Wybrano z magazynów Muzeum Narodowego eksponaty na wystawę poświęconą malarzom polskim z okresu „Wiosny Ludów". Wystawa ta, która najpierw otwarta będzie w Muzeum Narodowym w Warszawie, z wiosną wyruszy również w teren. Odwiedzi ona miast i miasteczka a nawet wsie w województwach warszawskim, pomorskim, gdańskim, poznańskim, łódzkim, kieleckim, krakowskim, rzeszowskim, lubelskim i białostockim. Wędrówkę swą w roku bieżącym wystawa zakończy w Olsztynie. Przygotowano do druku katalog tej wystawy.

Z daru im. Izabelli i Karola Krystall wpłynęły następujące obrazy: „Czwórka" J. Rosena, „Wspomnienie" J. Malczewskiego i „Pejzaż różowy" J. Pankiewicza.

Zakupiono m. in. obrazy: dwa widoki Wiśniowca, pędzla nieznanego malarza z XVIII w., „Krajobraz z wiatrakiem" J. Stanisławskiego, „Martwą naturę" T. Makowskiego i osiem rysunków J. Kossaka.

Dział malarstwa obcego.

W związku z projektowaną wystawą portretu, wydzielano obrazy z magazynu Muzeum.

Zakupiono m. in. „Scenę rodzajową" A. Palamedesa.

Dział sztuki średniowiecznej.

Główna uwaga była skierowana na prace konserwatorskie wystawionych obiektów sztuki gotyckiej. Eksponaty te, ze względu na słabą odporność materiału (drzewa) na działanie czasu. wymagają stałej opieki konserwatora.

Dział sztuki zdobniczej.

W dalszym ciągu trwały prace przy rozpakowywaniu skrzyń pochodzących z transportów rewindykacyjnych. Rozpakowano 55 skrzyń zawierających łącznie 1778 przedmiotów, które opracowane i opisane zostały w odpowiednich protokółach rewindykacyjnych. Wśród wymienionych skrzyń 11 zawierało militaria pochodzące częściowo z Muzeum Wojska, częściowo z innych muzeów i zbiorów. Zawartość tych skrzyń, po sporządzeniu protokółów szczegółowych przy współudziale przedstawicieli Muzeum Wojska Polskiego, została przekazana do zbiorów tego Muzeum. Wśród innych przedmiotów rewindykowanych, znalazły się także pochodzące ze zbiorów Muzeum Narodowego w Warszawie, m. in. wyroby porcelanowe z XVIII w. polskie i obce z dawnej kolekcji R. St. Ryszarda, szkła polskie z XVIII i XIX w. z daru Stanisława Ursyn - Rusieckiego, ubiory polskie z czasów Stanisława Augusta i inne. Z wyposażenia Zamku Królewskiego w Warszawie odnaleziono świeczniki z brązu i srebra.

W związku ze zbliżającym się otwarciem stałych zbiorów sztuki zdobniczej, odnawiano sale oraz restaurowano i szklono gabloty i witryny.

Jako dary wpłynęły, trzy wazy porcelanowe „Wiedeń" z początku XIX w. oraz szereg przedmiotów porcelanowych malowanych przez Wacława Wąsowicza (dar im. Izabelli i Karola Krystall), dwa talerze głębokie i salaterka z t.zw. serwisu łabędziego, wykonanego w 1-ej połowie XVIII w. przez wytwórnię miśnieńską dla Brühla, Ministra Augusta II (dar firmy „Arkady"), talerz cynowy dat. 1768 z herbem Polski i monogramem Augusta III (dar Komitetu Centralnego Stronnictwa Demokratycznego).

Zakupiono m. in. makatę z herbem Rzeczypospolitej i herbem „Janina" Jana III Sobieskiego. Jedwabna ta makata, pochodząca z 1-ej poł. XVII w. ozdobiona jest haftem i srebną nicią oraz aplikacją z aksamitu.

Dział sztuki starożytnej.

Ze Szczecina przywieziono przekazany przez tamtejsze Muzeum zbiór dzieł sztuki starożytnej w oryginałach i kopiach. Składa się on z 34 wykonanych w XIX w. odlewów brązowych z kopii rzymskich, rzeźb Fidiasza, Myrona, Polikleta i in., fragmentu nagrobkowej steli greckiej z końca IV w. przed Chr. i 5 skrzyń pobitej ceramiki greckiej. Przystąpiono do segregacji tego zbioru, jak również i innych dzieł sztuki starożytnej pochodzących z rewindykacji ze Śląska i Pomorza.

Nadal opisywano i inwentaryzowano zabytki działu. W zakrsie czynności konserwatorskich uzupełniano i klejono naczynia egipskie i greckie oraz restaurowano w dalszym ciągu drewniane sarkofagi egipskie pochodzące z Edfu.

Trwała przebudowa sal celem dostosowania ich do ekspozycji sztuki starożytnej.

Dział numizmatyki.

W związku ze zbliżającym się terminem otwarcia stałej wystawy zbiorów numizmatycznych, przygotowano do druku katalog numizmatyki starożytnej.

W dziale numizmatyki polskiej i obcej z okresu średniowiecznego i nowożytnego, z powodu choroby kustosza prace zostały wstrzymane.

Dział grafiki.

Podjęto prace przygotowawcze do wystawy pośmiertnej Stanisława Ostoi-Chrostowskiego, której otwarcie przewidziane jest w pierwszej połowie kwietnia. Prace te objęły zebranie materiału do wystawy oraz bibliografii dotyczącej twórczości artysty.

W ramach zamierzonego gromadzenia oeuvre gravée najwybitniejszych współczesnych grafików polskich, zakupiono 5 drzeworytów W. Skoczylasa oraz 53 drzeworyty i 6 szkiców ołówkowych W. Weissa.

Biblioteka.

Trwały prace nad porządkowaniem i katalagowaniem zbioru. Skatalogowano dzieła dotyczące rzeźby (230 t.), etnografii (70 t.), kostiumologii (30 t.) i kalendarzy (235 t.), razem 565 tomów.

Jako dary wpłynęło 10 książek, wśród nich dzieło Krestowskija o technice rzeźby w marmurze, dar Towarzystwa Przyjaźni Polsko - Radzieckiej. Zakupiono 12 kisążek.

Czytelnia otwarta była codziennie od 8 — 18. z wyjątkiem poniedziałków, kiedy zamykano ją o 15-tej. Przeciętna liczba dzienna czytelników wynosiła około 10 osób.

Pracownia konserwatorska malarstwa.

Odrestaurowano następujące obrazy: „Portret męski" — dzieło nieznanego malarza z XVII w., „Elekcja króla Stanisława Augusta" — B. Bellotta (Canaletta) i „Portret prymasa Hołowczyca" — A. Brodowskiego. Rozpoczęto konserwację obrazów: „Portret zbiorowy — K. Lubienieckiego, „Scena u studni"— Wycka, „Widok na łąki wilanowskie" — B. Bellotta (Canaletta), „Portret króla Gustawa III" — P. Kraffta, „Zabawa w parku" — J. P. Norblina, „Sąd Parysa" — H. Siemiradzkiego. Nadal trwały prace związane z konserwacją obrazów „Pokłon Trzech Króli" — Pseudo - Blesiusa i „Chrystus wśród mędrców" J. Belliniego.

Pracownia konserwatorska sztuki zdobniczej.

Z zakresu sztuki starożytnej naprawiono trójnóg rzymski z I w. po Chr. W dziale metali podjęto odczyszczenie i zabezpieczenie 10 zamków oraz kłódki i kluczy z XVIII w. Zakonserwowano skrzynię żelazną pochodzącą z przełomu wieku XVIII i XIX.

W dziale mebli naprawiono i odnowiono biurko z XVII w. oraz kredens intarsjowany z XVIII w. Oba przedmioty wymagały długotrwałych zabiegów

konserwatorskich ze względu na zły stan zachowania. Odnowiono również szafkę orzechową z pocz. XIX w. i rozpoczęto prace przy restauracji szafy z XIX w.

W dziale ceramiki sklejono wazę Sèvres, wysokości ok. 80 cm, rozbitą na 160 wałków oraz dużą cenną wazę fajansową z XVIII w., wyrób warszawski Wolffa. W dziale tkanin w dalszym ciągu trwały prace związane z konserwacją lnianego obrusa ofiarowanego przez gdańszczan Sobieskiemu i prace nad gobelinem flamandzkim z XVI w. Rozpoczęto konserwację dywanu polskiego z r. 1721.

Trwały ponadto prace przy zabezpieczaniu i konserwacji eksponatów stałej wystawy zbiorów sztuki gotyckiej. Dokonano również konserwacji licznych przedmiotów sztuki zdobniczej w związku z przyszłą ekspozycją zbiorów.

Pracownia fotograficzna.

W celach inwentaryzacyjnych i naukowych wykonano 95 zdjęć i 275 odbitek. dla celów prasowych i wewnętrznych — 5 zdjęć i 12 odbitek.

Wystawy.

Wystawy stałe. Galeria Malarstwa obcego, Zbiory Sztuki Gotyckiej.

Wystawy czasowe. 18 stycznia. Zamknięcie Wystawy Przemysłu Artystycznego, urządzonej przez Biuro Estetyki Produkcji Ministerstwa Kultury i Sztuki.
9 lutego. Otwarcie wystawy „Czechosłowackiej Urbanistyki i Budowy Osiedli", zorganizowanej przez Biuro Współpracy z Zagranicą, Ministerstwo Odbudowy oraz Ambasadę Republiki Czechosłowackiej w Warszawie.

Wystawy objazdowe. Wystawa cyklu „Dzieje cywilizacji w Polsce" Jana Matejki w okresie sprawozdawczym była nadal w Olsztynie.

Oddziały. Wilanów. Nadal dostępna była dla publiczności wystawa „Portret polski". Nieborów. Pałac i jego zbiory.

Prace Muzeum Narodowego w Warszawie w okresie od 12.II. do 12.III. b. r.

Dział Malarstwa Polskiego.

W Galerii Malarstwa Polskiego, zamkniętej na skutek remontu gmachu, dobiegają końca prace związane z oprawą i konserwacją obrazów. Wypożyczono w charakterze depozytów, do Muzeum Pomorza w Szczecinie 57 obrazów i 8 rzeźb. Wśród obrazów znalazły się dzieła takich artystów jak: Boznańska, Antoni Brodowski, Czachórski, Fałat, Aleksander Gierymski, Juliusz Kossak, Malczewski, Masłowski, Matejko, Mehoffer, Orłowski, Ruszczyc, Siemiradzki, Wojtkiewicz, Wyczółkowski, Wyspiański; wśród rzeźb są dzieła Dunikowskiego, Karnego, Kuny, Szczepkowskiego, Wittiga. Przygotowuje się również materiał do ekspozycji w muzeach w Gdańsku, Kielcach, Olsztynie i Wrocławiu.

Z Wrocławia Muzeum Narodowe otrzymało 7 kartonów Artura Grottgera z cyklu „Warszawa" (słynny ten cykl był w posiadaniu Muzeum we Lwowie) i portret pędzla Leopolskiego. Z Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu powróciły obrazy, wypożyczone ze zbiorów Muzeum Nardowego: Gierymskiego „Studium do altany", Czyżewskiego „Martwa natura z konikiem", Matejki „Szkic do Grunwaldu", Michałowskiego „Rewia", Pankiewicza „Autoportret".

Opracowano nową trasę wystaw objazdowych. Cykl obrazów Matejki odwiedzi następujące miejscowości: Brodnicę, Starogard, Gdynię, Chojnice, Koronowo, Żnin, Kruszwicę, Gniezno, Konin, Łęczycę, Kalisz, Jasło, Sanok, Łańcut, Zamość i Puławy. W niedługim czasie wyruszy też w teren wystawa: „Malarze polscy w połowie XIX stulecia". Wyjazd poprzedzi 9-dniowy pobyt w Muzeum Narodowym, którego otwarcie przewidywane jest w początkach kwietnia.

Do ważniejszych zakupów w dziale należą następujące obrazy: Bacciarellego „Portret Albertrandiego", Franciszka Lampiego „Ratowanie rozbitków", Wojniakowskiego „Portret kobiecy", Simmlera „Portret Pani Sobańskiej", Boznańskiej „Portret Konopnickiej" i Wojtkiewicza „Porwanie królewny".

Dział malarstwa obcego.

Zapoczątkowano prace nad kartoteką wszystkich obiektów, zarówno eksponowanych na widok publiczny jak i magazynowych, które będą wciągnięte do kartoteki z uwzględnieniem artystów i szkół oraz tematu. Zakończenie prac przewiduje się na koniec bieżącego roku. W dalszym ciągu prowadzono prace nad wydzielaniem obiektów mniej wartościowych, które przeniesione będą do oddzielnych magazynów i służyć będą do celów dekoracyjnych. Zakończono wydzielanie z magazynów Muzeum zespołów przeznaczonych dla muzeów w Łodzi i Poznaniu. Kontynuowane były prace kontrolujące nad stanem obrazów rewindykowanych z Niemiec, w związku z czym przekazano 41 pozycji Państwowej Pracowni Konserwatorskiej oraz Pracowni Muzeum do częściowego zabezpieczenia lub całkowitej konserwacji. Trwały również nadal prace nad przygotowaniem materiału do projektowanej na jesieni b. r. wystawy p. t. „Psychologia i socjologia portretu".

Zakupiono do działu malarstwa obcego następujące obrazy: Bazzano (szkoła mantuańska) „Laban i Rebeka", Crabetha „Gra w karty", Hoppnera „Portret mężczyzny", Matthia Preti „Hołd Pasterzy", Jana Weenixa „Port wschodni".

Dział sztuki średniowiecznej.

W ramach planowej konserwacji materiału muzealnego przekazano do pracowni konserwatorskiej następujące obiekty: „Familia Christi" z XVI w., „Męczeństwo św. Andrzeja" (szkoła pomorska ok. 1505), „Tryptyk Tucherowski" (XV wiek), „Św. Trójca" (szkoła gdańska ok. 1430—40), ustalając program zasadniczej konserwacji tych dzieł. Przeprowadzono, osiągając rewelacyjne wyniki, odczyszczenie 4 płaskorzeźb z pracowni Madonn na Lwie (Pomorze, XIV wiek), publikowanych przez naukę niemiecką w stanie całkowicie zniekształcającym ich wygląd pierwotny. Prace przeprowadziła Państwowa Pracownia Konserwatorska przy Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków.

Kontynuowano wydzielanie ze zbiorów magazynowych rzeźb i obrazów dla Muzeum im. Bartoszewicza w Łodzi, Muzeum Wielkopolskiego w Poznaniu. Muzeum Świętokrzyskiego w Kielcach. Przystąpiono do reorganizacji piątego segmentu ekspozycji, przygotowując do usunięcia zespół 4 zabytków rzeźby późnogotyckiej, których miejsce zajmie znakomite dzieło sztuki krakowskiej t. zw. Ołtarz Kanonika Wartenbergera, ostatnio pozyskany z rewindykacji.

Dział Sztuki Zdobniczej.

Rozpakowano dalsze skrzynie w liczbie 52 z przedmiotami rewindykowanymi (łącznie 1752 pozycje). W skrzyniach tych przeważają obiekty stanowiące własność Muzeum Narodowego w Warszawie, ponadto znajdują się w nich dzieła pochodzące z innych zbiorów. Pomiędzy przedmiotami stanowiącymi własność Muzeum, odnaleziono zbiory ceramiki pochodzące z dawnej kolekcji Ryszarda w Krakowie, a mianowicie: porcelanę miśnieńską, wiedeńską, berlińską oraz polską (Korzec, Baranówka). Wymienić w szczególności należy 2 figury porcelanowe dużych wymiarów, unikaty miśnieńskie, przedstawiające apostołów św. Piotra i św. Pawła — roboty Kaendlera. Wypakowano również bardzo cenne fajanse hiszpańsko-maurytańskie z XV i XVI w. oraz majolikę włoską, obejmującą szereg pięknych okazów z okresu od XVI do XVIII w. Pozycję o specjalnej wartości stanowią odzyskane wazony fajansowe fabryki Stanisława Augusta w Belwederze oraz drugiej fabryki warszawskiej Wolfa i Bernardiego, jako też fajanse ćmielowskie, glinki lubartowskie i inne.

W skrzyniach znajdowała się ceramika obca i polska ze zbiorów Wilanowskich. Kilka skrzyń zawierało szkło polskie i obce z XVIII i XIX w., będące własnością Muzeum Narodowego w Warszawie, wśród nich wyróżniały się dwa wielkie świeczniki z początków XVIII w. ze szkłami oraz lustra urzeckie z tego samego stulecia.

Równolegle z pracami rewindykacyjnymi trwało w dalszym ciągu porządkowanie magazynów oraz eliminacja przedmiotów przeznaczonych do konserwacji, w związku z przygotowaniami do otwarcia działu sztuki zdobniczej.

Prowadzona w dalszym ciągu konserwacja tkanin, przeznaczonych do wystawienia, obejmowała następujące przedmioty: gobelin flamandzki z XVI w., obrus lniany ofiarowany przez damy warszawskie królowi Stanisławowi Augustowi. Rozpoczęto ponadto konserwację makaty polskiej haftowanej złotem, pochodzącej z początku XVIII w.

Do działu sztuki zdobniczej zakupiono następujące obiekty: 2 gobeliny polskie, obydwa z czasów króla Stanisława Augusta, 1, ze sceną figuralną na tle krajobrazu, zapewne z warsztatu Opanusa, pracującego w Januszpolu, drugi ze sceną historyczną, której treścią jest zatwierdzenie przez Zygmunta Augusta tytułu książęcego nadanego Radziwiłłom przez cesarza Karola V.

Kupiono również cenne 2 komplety, każdy na sześć osób, sztućców koreckich z nasadą w brązie złoconym a trzonkami porcelanowymi, wykonanymi około r. 1815 oraz zegar srebrny karetowy roboty warszawskiej, z czasów króla Stanisława Augusta, wykonany przez cenionego zegarmistrza stołecznego Jana

Sebastiana Heckla a ponadto parę wielkich świeczników stojących, z brązu cyzelowanego i złoconego, roboty znanego paryskiego cyzelera Guillaume Denière'a, w pierwszej połowie XIX w. sławnego ze swoich prac brązowniczych, przeważnie wielkich zastaw stołowych dla dworów cesarskich i książęcych.

W I A D O M O Ś C I B I E Ż Ą C E

„Spólnota"—Spółdzielnia Pracy i Użytkowników, Warszawa, Bracka 18, Oddział Warszawski, Warecka 11 — złożyła w lutym 1948 r. wspaniały dar dla Muzeum.

Jest to olbrzymia waza dekoracyjna porcelanowa, wysokości ok. 1,5 mtr. i powyżej metra średnicy, wyrobu cesarskiej fabryki porcelany w Petersburgu, obecnym Leningradzie. — Waza ta pochodząca z czasów Mikołaja I, zdobiona jest cała bogatym wzorzystym złoceniem oraz wielką kolorową sceną miniaturową wojskową, przedstawiającą wyższych oficerów, Garde du Corps i kirasjerów pruskich.

Wykonana była dla króla pruskiego Fryderyka Wilhelma, na co wskazuje jego monogram.

Scena malowana miniaturowo wykonana została przez malarza Korniłowa, którego sygnatura oraz data 1840 widnieją na wazie. Waz tej wielkości i wspaniałości wykonała fabryka cesarska w latach 1830—1840 tylko kilka sztuk.

Dział grafiki.

W gabinecie graficznym trwały prace przygotowawcze do wystawy pośmiertnej Stanisława Ostoi-Chrostowskiego, jednego z największych drzeworytników XX wieku, ostatnio rektora Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie. W muzeum zgromadzona została dostarczona przez wdowę cała prawie spuścizna artystyczna Chrostowskiego, oraz obszerny zbiór notat bibliograficznych. Ponadto ogłoszono apel w prasie do wszystkich posiadających prace Chrostowskiego, celem zużytkowania ich w ramach wystawy. Apel ten dał już poważne wyniki. Pragnąc wykorzystać cenny materiał, który w przyszłości ulec może rozproszeniu, opracowuje się obecnie katalog, obejmujący pełny wykaz prac graficznych Chrostowskiego, jak również bibliografię ważniejszych artykułów i wypowiedzi o zmarłym artyście.

Mgr. Maria Suchodolska wygłosiła wykład o technikach graficznych dla kursu bibliotekarskiego, prowadzonego przez Bibliotekę Publiczną.

Pracownia konserwatorska malarstwa.

Ukończono konserwację następujących obrazów: Knytenbacha — „Jeźdźcy przed domem" i tegoż autora „Wóz pod lasem" oraz Wycka — „Scena u studni". Z powodu zbliżającego się ponownego otwarcia Galerii Malarstwa Polskiego, główna uwaga była zwrócona na następujące obiekty: Norblina — „Scena w parku", Brodowskiego Antoniego — „Autoportret", Pilattiego Henryka — „Grajek uliczny", Aleksandra Gierymskiego — „Wnętrze kościoła św. Marka", Wierusz-Kowalskiego — „Katastrofa dyliżansu", Chełmońskiego — „Kuropatwy", Brandta — „Przy studni", dwa obrazy Malczewskiego — „Dziewczyna

u studni" i „Kobieta u studni". W niedługim czasie ukończona będzie konserwacja obrazu Brandta — „Czarniecki pod Goldyną", który to obraz również znajdzie swe miejsce na Galerii Malarstwa Polskiego.

Trwają prace związane z konserwacją obrazu Pseudo-Blesiusa „Pokłon Trzech Króli". Państwowej Pracowni Konserwatorskiej przy Naczelnej Dyrekcji Muzeów i Ochrony Zabytków został przekazany do konserwacji obraz Jana Belliniego — „Chrystus wśród mędrców".

Pracownia konserwatorska sztuki starożytnej.

Prace konserwatorskie objęły przede wszystkim sarkofagi egipskie: powiązano i sklejono połamane deski (13 fragmentów) jednego z sarkofagów drewnianych, sklejono i zmontowano 18 fragmentów drugiego sarkofagu, złożono i zawoskowano 2 deski trzeciego sarkofagu. Ponadto trwały prace związane z przygotowaniem i odczyszczeniem eksponatów na przyszłą wystawę stałych zbiorów.

Pracownia konserwatorska sztuki zdobniczej.

Odrestaurowano szafę inkrustowaną z w. XVIII (prace objęły uzupełnienie rzeźb, gzymsów, brakujących części, inkrustacyj, oraz regenerację politury), odnowioao stół orzechowy (uzupełniono i dorobiono brakujące rzeźby), szafę orzechową narożną, komodę orzechową intarsjowaną. Ponadto naprawiono 5 krzeseł, 32 ramy stylowe (dorobiono brakujące części ornamentacji, złocono, patynowano). Naprawiono dużą wazę, wykonaną w fabryce warszawskiej Wolfa, sklejono wazę wschodnią z Wilanowa oraz 3 wazy z pokrywami (Delft).

WYSTAWY

Wystawy stałe. Galeria Malarstwa Obcego. Zbiory Sztuki Gotyckiej.

Wystawy czasowe. 10 marca została otwarta Wystawa Sztuki Narodów Jugosławii, wiek XIX i XX.

Wystawy objazdowe. Wystawa cyklu Jana Matejki „Dzieje cywilizacji w Polsce" znajdowała się nadal w Olsztynie.

Oddziały. Wilanów. Dostępna była nadal dla publiczności wystawa „Portret polski".

Odczyty i prelekcje.

W ramach cyklu wykładów ze sztuki i kultury klasycznej zostały wygłoszone następujące odczyty: prof. dr. K. Kumaniecki — „Ateny w dobie Peryklesa"; ks. Sokołowski — „Perykles jako przywódca demokracji", prof. dr. Kazimierz Michałowicz — „Sztuka klasyczna w starożytnej Grecji", prof. A. Krokiewicz — „Protagoras i Gorgiasz", dr. Lidia Winniczuk — „Teatr ateński". Z cyklu wykładów organizowanych przez Komisję Wykładów Powszechnych U. W. łącznie z Muzeum Narodowym w Warszawie.

W ramach cyklu odczytów organizowanych przez Komisję Wykładów Powszechnych U. W. wespół z Instytutem Badań Warszawy, dr. Aleksander Gieysztor wygłosił odczyt p. t.: „Początki osadnictwa na terenie Warszawy".

W ramach cyklu „Dzieje Warszawy" zostały wygłoszone wykłady: „Stolica mocarstwa" — dr. Stanisław Herbsct, „Kontrasty XVIII w." — dr. K. Konarski, „Warszawa empire'u" — dr. E. Szwankowski, zaś w ramach cyklu „Potęga ifzyki" — 4 odczyty w dniach 18.II., 25.II., 3.III., 9.III.

Ponadto wygłosili odczyty: prof. Marian Jakubiec — „Stosunki jugosłowiańsko-polskie", ks. prof. Tadeusz Kruszyński — „Wyspiański i Mehoffer", Julian Benda — „Quelques constantes de l'esprit humain dans l'ordre scientifique, esthétique et moral".

Frekwencja.

Przeciętna frakwencja dzienna wynosiła w okresie od 12.I. do 12.II.:

Muzeum Narodowe w Warszawie	— ok.	1.500	osób
Oddział w Wilanowie	— ok.	12	„
Oddział w Nieborowie	— ok.	10	„

Od 12.II. do 12.III.:

Muzeum Narodowe w Warszawie	— ok.	1.000	osób
Oddział w Wilanowie	— ok.	12	„
Oddział w Nieborowie	— ok.	12	„

W okresie tym zwiedziło Wilanów 20 wycieczek zagranicznych, 2 szkolne i 3 wojskowe.

Z WAŻNIEJSZYCH NABYTKÓW BIBLIOTEKI MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI

DZIEŁA TREŚCI OGÓLNEJ, BIBLIOGRAFIA, KULTURA.

ENCYKLOPEDIA Powszechna S. Orgelbranda. Warszawa 1883—84 t. 1—13.

S. Orgelbranda ENCYKLOPEDIA Powszechna. Warszawa 1898—1904 t. 1—16.

CHLEBOWSKI B. Rozwój kultury polskiej, wyd. 2. Warszawa (b. r.) s. 216.

DĘBICKI Z. Podstawy kultury narodowej. Warszawa (1925) s. 208.

ELIOT T. S. What is a classic? London (1945) s. 32.

KRASSOWSKA E. Zagadnienie kultury i oświaty w Polsce dzisiejszej. Warszawa 1946 s. 38.

ORGANISATION der Reichskulturkammer (Berlin 1937).

ORŁOWSKI B. Krytyka wartości kultury u Rousseau'a i przed Rousseau'em. Poznań 1921 s. 244.

SMOLEŃSKI Wł. Przewrót umysłowy w Polsce wieku XVIII. Warszawa 1923 s. 448.

STEIGER A. Zur Kultur u. Wirtschaft Iberoamerikas. Zürich 1946 s. 30.

HESSEL A. Geschichte der Bibliotheken. Göttingen 1927 s. 147, tabl. 15.

KILIAN-STANISŁAWSKA J. Ex-librisy Ludwika Tyrowicza. Łódź 1947 s. 30.

KNOT A. Polskie prawo biblioteczne. Wrocław 1947 s. 215.

SMOLIK P. Zdobnictwo książki w twórczości Wyspiańskiego. Łódź (1928) s. 89.

VRTEL R. Bibliografia historii literatury i krytyki literackiej polskiej za r. 1908 i 1909. Poznań 1933 s. 188.

ZALESKA Z. Czasopisma kobiece w Polsce. 1818—1937. Warszawa 1938 s. 263.

Nauka o literaturze.

ARASZKIEWICZ F. Bolesław Prus i jego ideały życiowe. Lublin 1925 s. 202.

„ Pozytywizm polski. Lublin 1947 s. 68.

ARCIMOWICZ Wł. Cyprian Kamil Norwid na tle swego konfliktu z krytyką. Wilno 1935 s. 173.

BALEY St. Osobowość twórcza Żeromskiego. Warszawa 1936 s. 228.

BIGAY-MIANOWSKA A. Społeczeństwo polskie w twórczości Elizy Orzeszkowej. Kraków (1944) s. 191.

BOROWY W. Gilbert Keith Chesterton. Kraków 1929 s. 328.

„ Ze studiów nad Fredrą. Kraków 1921 s. 99.

BREZA A. Literatura polska. Warszawa 1890 s. 572.

BRODZIŃSKI K. Pisma estetyczno-krytyczne. Warszawa 1934 s. 416 + 336 t. 1, 2.

BRUCKNER A. Polska proza średniowieczna Kraków (1923) s. 244.
„ Sielanka polska XVII w. Kraków (1922) s. 199.
(BRUNER L.) — Sten J. O Wyspiańskim i inne szkice krytyczne (b., m., r.) s. 207.
BRZOZOWSKI St. Stanisław Wyspiański. Stanisławów (1912) s. 177.
„ Współczesna krytyka literacka w Polsce. Stanisławów (b. r.) s. 213.
CHARKIEWICZ W. Placyd Jankowski. Wilno 1928 s. 206.
CHMIELOWSKI P. Metodyka historii literatury polskiej. Warszawa 1899 s. 293.
CHRZANOWSKI I. Studia i szkice. Rozbiory i krytyki. Kraków 1939. s. 385 + 413 t. 1, 2.
CZACHOWSKI K. Wacław Sieroszewski. Lwów 1938 s. 152; wyd. 2. Łódź 1947 s. 157.
CZAPSKA M. La vie de Mickiewicz. Paris (1931) s. 320.
DĄBROWOLSKA H. M. O Karolu Irzykowskim. Łódź (1947) s. 159.
DĘBICKI Z. Rozmowy o literaturze. Warszawa (1927) s. 242.
DROZDOWICZ-JURGIELEWICZOWA I. Technika powieści Żeromskiego. Warszawa 1929 s. 135.
DZIEJE literatury pięknej w Polsce, wyd. 2. Kraków 1935 s. 376 + 696 t. 1, 2.
FALKOWSKI Z. Cyprian Norwid. (Warszawa 1933) s. 252.
FLACH J. Byron. Życie i dzieła. Brody 1908 s. 105.
FURMANIK St. Podstawy wersyfikacji polskiej. Warszawa 1947 s. 323.
GALLE H. Adam Asnyk. Warszawa 1903 s. 108.
GÓRKA O. „Ogniem i Mieczem" a rzeczywistość historyczna. Warszawa 1934 s. 140.
GÓRSKI K. Poezja jako wyraz. Próba teorii poezji. Toruń 1946 s. 174.
GRZEGORCZYK P. Literatura polska zagranicą 1928—1932. Warszawa 1933 s. 38.
HOESICK F. Sienkiewicz jako felietonista. Warszawa 1902 s. 409.
IRZYKOWSKI K. Benjaminek. Rzecz o Boy'u-Żeleńskim. Warszawa 1933 s. 189.
JASTRUN M., Pollak S. Dwa wieki poezji rosyjskiej (Warszawa) 1947 s. 487, tabl. 24.
JERSCHINA St. Teoria literatury i rozbiór literacki w nowej szkole. Przemyśl 1946 s. 130.
KADEN-BANDROWSKI J. Polnische Literatur. Berlin 1928 s. 32.
KALLENBACH J. Adam Mickiewicz, wyd. 4. Lwów 1926 s. 475 + 536 t. 1, 2.
KASZTELOWICZ St. Tragicy doby bez kształtu. Ekspresjonizm. (Cieszyn) 1933 s. 152.
KAWYN St. Cyganeria warszawska. Z dziejów obyczajowości literackiej. Warszawa 1938 s. 117.
KLARNER Z. Słowianofilstwo w literaturze polskiej lat 1800—1848 Warszawa (1926) s. 302.
KLEINER J. W kręgu Mickiewicza i Goethego. Warszawa 1938 s. 289.
„ Zarys dziejów literatury polskiej, t. I. Wrocław 1947 s. 336.
KOŁACZKOWSKI St. Twórczość Jana Kasprowicza. Kraków 1924 s. 195.
KONIŃSKI K. L. Pisarze ludowi. Lwów 1938 s. 325 + 484 t. 1, 2.

KONOPNICKA M. O mickiewiczowskiej „Odzie do młodości". Kraków 1890
„ Trzy studia. — O Komedyi bohaterskiej Rostanda. — Juliusz II Klaczki. — Krzyżacy Sienkiewicza. Warszawa 1902 s. 305.
KORBUT G. Szkice i drobiazgi historyczno-literackie. Warszawa 1935 s. 157.
KRIDL M. Krytyka i krytycy. Warszawa (1923) s. 238.
KRZYŻANOWSKI J. Bajka zwierzęca. Warszawa 1947 s. 90.
„ Romans pseudohistoryczny w Polsce w. XVI. Kraków 1926 s. 186.
KSIĘGA pamiątkowa na uczczenie setnej rocznicy urodzin Adama Mickiewicza. Warszawa (1898) s. 371, tabl. 10 + 300, tabl. 10 t. 1, 2.
LAM St. Polska literatura współczesna. Poznań 1924 s. 481.
LESZCZYŃSKI E. Harmonia słowa. Studyum o poezyi. Kraków 1912 s. 120.
LEWIŃSKI H. Zwięzły podręcznik historii literatury polskiej. Kraków 1946 s. 203.
MALEWSKA H. Żniwo na sierpie. Powieść o Norwidzie. Poznań 1947 s. 415.
MAŁCZYŃSKI M. Skrót historii literatury polskiej, wyd. 2. Warszawa (1923) s. 195.
MANN M. Benedetto Croce — jego estetyka i krytyka literacka. Warszawa 1930 s. 208.
„ Wincenty Pol. Kraków 1904 s. 402 + 464 t. 1, 2.
MAZANOWSKI A. Marya Konopnicka. Lwów (b. r.) s. 214.
„ Mazanowski M. Podręcznik do nauki dziejów literatury polskiej, wyd. VII. Warszawa, 1928 s. 613.
„ Obraz literatury polskiej. Okresem lat 1918—1947 uzupełnił St. Papée (wyd. VIII) Kraków 1947 s. 889 t. 1, 2.
MIKULSKI A. J. Lirnik mazowiecki — Teofil Lenartowicz i jego utwory. Lwów 1906 s. 119.
NIEMOJEWSKI A. Dawność a Mickiewicz. Warszawa (b. r.) s. 232.
PEIPER T. Nowe usta. Odczyt o poezji. Lwów 1925 s. 67.
PIGOŃ St. Wśród twórców. Studia i szkice z dziejów literatury i oświaty. Kraków 1947 s. 380.
PILAT R. Historia literatury polskiej w wiekach średnich i w wieku XVI (t. I.) Warszawa (1926) s. 287 + 530 + 448.
„ Historya poezyi polskiej XVII i XVIIII w. Lwów (1911) s. 276.
POMIROWSKI L. Walka o nowy realizm. Warszawa (1933) s. 94.
POTOCKI A. Szkice i wrażenia literackie. Lwów 1903 s. 316.
PRAWDA o Boyu-Żeleńskim. Zebrał... Cz. Lechicki. Warszawa 1933 s. 182.
SINKO T. Antyk Wyspiańskiego; wyd. 2. Warszawa 1922 s. 370.
SKOCZYLAS L. Stanisław Wyspiański — życie i twórczość. Kraków (1947) s. 90.
SUCHODOLSKI B. Seweryn Goszczyński — życie i dzieła. Warszawa (1927) s. 313.
SZMYDTOWA Z. Liryka romantyczna cz. I. Warszawa 1947 s. 161.
„ O misteriach Cypriana Norwida. Warszawa 1932 s. 194.
SZYPER H. Adam Mickiewicz — poeta i człowiek czynu. (Warszawa) 1947 s. 244.
SZWEYKOWSKI Z. „Lalka" Bolesława Prusa; wyd. II. Warszawa (1935) s. 343.

TARNOWSKI St. Historya literatury polskiej t. I, wyd. 2. Warszawa 1903 s. 447.

TOPOROWSKI M. Puszkin w Polskiej krytyce i przekładach. Kraków 1939 s. 118.

TUWIM J. Czary i czarty polskie oraz wypisy czarnoksięskie. Warszawa 1924 s. 217.

UJEJSKI J. O Konradzie Korzeniowskim. Warszawa 1936 s. 298.

WAŻYK A. Antologia współczesnej poezji francuskiej. Warszawa 1947 s. 230.

WICHERT-KAJRUKSZTISOWA J. Antologia poezji litewskiej. Warszawa 1939 s. 279.

WINDAKIEWICZ St. Jan Kochanowski, wyd. 2. (Warszawa) 1947 s. 202.

WOJCIECHOWSKI K. Werter w Polsce, wyd. 2. Lwów 1925 s. 189.

WOJEŃSKI T. Historia literatury polskiej. Warszawa 1947 s. 167 + 254 t 1, 2.

WROCZYŃSKI R. Ideje dramatów Aleksandra Świętochowskiego. Kraków 1934 s. 134.

WRÓBLEWSKI K. Kornel Ujejski. Lwów 1902 s. 306.

ZAŁUSKA A. Poezja opisowa Delille'a w Polsce. Kraków 1934 s. 174.

ZAWODZIŃSKI K. W. Rzut oka na literaturę polską 1945 r. Poznań 1946 s. 62.

„ Stulecie trójcu powieściopisarzy. Łódź (1947) s. 111.

ZIELIŃSKI T. Sofokles i jego twórczość tragiczna. Kraków 1928 s. 484.

ZNAMIROWSKA J. Liryka powstania listopadowego. Warszawa 1930 s. 222.

ŻELEŃSKI T. BOY. Brewerje, Warszawa 1926 s. 263.

„ Ludzie żywi. Warszawa 1929 s. 262.

„ Śmiech, uśmiech i zgroza. Warszawa (1933) s. 283.

PLASTYKA

ARBEITER u. die bildende Kunst (b. m.. 1938) s. 48.

BAHR H. Expressionismus. München 1920 s. 152, tabl. 20.

BANG I. Die Entwicklung der deutschen Märchenillustration. München (1944) s. 149, tabl. 72.

BAYET C. Krótki zarys historii sztuki. (Warszawa b. r.) s. 333.

BEENKEN H. Das XIX Jahrhundert in der deutschen Kunst. München (1944) s. 563, tabl. 121.

„ u. Jan Eyck. 2. Auflage. München (1943) s. 88, tabl. 94.

BERINGER J. A. Hans Thoma — Radierungen. München 1923 s. 91, tabl. 146.

BERNOULLI J. J. Griechische Ikonographie. München 1901 s. 215, tabl. 26.

BODE W. Die italienische Plastik. Berlin 1911 s. 203.

„ Rembrandt u. seine Zeitgenossen. Leipzig 1907 s. 294.

BOEHN M. v. Miniaturen u. Silhouetten. München (1923) s. 243, tabl. 40.

BRYKCZYŃSKI A. Listy z Włoch o sztuce kościelnej. Warszawa (1899) s. 144, tabl. 15.

CHESNAU E. La peinture anglaise. Paris (b.r.) s. 351.

COSTA U., Matarazzi L. L'amministrazione e la tutela del patrimonio artistico. Roma (1942) s. 34.

DERI M. Das Bildwerk. Berlin 1924 s. 234, tabl. 31.

DEUTSCHE Plastik des XIII Jahrh. München 1941 s. 48, tabl. 108.

DEUTSCHE Zeichnungen des XVIII Jahrh. München (1943) s. 159.

EVERS H. G. Peter Paul Rubens. München (1942) s. 528.

FAŁAT J. Pamiętniki. Warszawa 1935 s. 209, tabl. 9.

FASTABEND C. Ueber die russiche religiöse Malerei seit 1830. Köln 1940 s. 32, tabl. 20.

FISCHEL L. Nicolaus Gerhaert u. die Bildhauer der deutschen Spätgotik. München (1944) s. 192.

FISCHER O. Geschichte der deutschen Malerei. München (1942) s. 494, tabl. 15.

FLOERKE G. Arnold Böcklin u. seine Kunst. München (1921) s. 175.

FUCHS S. Kunst der Ostgotenzeit. Berlin 1944 s. 120.

GEIST H. F. Die Wiedergeburt des Künstlerischen aus dem Volk. Leipzig (1934) s. 223.

HISTORIA sztuki. R. Hamann — Dzieje sztuki od epoki starochrześcijańskiej do czasów obecnych. M. Walicki, J. Starzyński — Dzieje sztuki polskiej. Warszawa 1934, s. 1249, tabl. 24.

HOMOLACS K. Podstawowe zasady budowy ornamentu płaskiego i metodyka kursu zdobniczego. Lwów 1920 s. 277.

JAROSZYŃSKI T. Zaranie malarstwa polskiego. Warszawa 1905 s. 155.

KALKSCHMIDT E. Karl Spitzweg u. seine Welt. München (1945) s. 163, tabl. 13.

KALKSCHMIDT E. Moritz v. Schwind. München (1943) s. 223.

KATALOG działu sztuki. Powszechna Wystawa Krajowa. Poznań 1929 s. 246, tabl. 168.

KATALOG wystawy jubileuszowej zabytków z czasów króla Stefana i Jana III. Warszawa 1933 s. 289.

KEISER H. W. Die deutsche Hinterglasmalerei. München (1937) s. 70 tabl. 97.

KIESZKOWSKI J. Artyści obcy w służbie polskiej. Lwów 1922 s. 134, tabl. 17.

KLASSIZISMUS in Frankreich um 1800. München 1941 r. 43, tabl. 112.

KOPERA F. Dzieje malarstwa w Polsce. Warszawa (b.r.) s. 250, tabl. 24 + 345, tabl. 52 + 572, tabl. 103, t. 1—3.

KUNST u. Künstler des XVI, XVII, XVIII Jahrh. Leipzig 1863—65 s. 422 + 520 + 462 t. 1—3.

LILL G. Hans Leinberger — der Bildschnitzer von Landshut. München (1942) s. 328.

LINFERT C. Alt-Kölner Meister. München (1941) s. 109, tabl. 63.

LIPPMANN F. Der Kupferstich. Berlin 1919 s. 253.

LUEBKE W. Kunsthistorische Studien. Stuttgart 1869 s. 526.

MARZYŃSKI ST. Kościoły warszawskie w ruinie i w odbudowie 1939—45. Warszawa 1946 s. 35.

MAYR J. Wilhelm Leibl. München (1935) s. 282.

NEWTON E. British painting. London (1946) s. 43, tabl. 15.

NIEWIADOMSKI E. Wiedza o sztuce na tle jej dziejów. Warszawa 1923 s. 464.

ORTNER U. Albrecht Dürer. Berlin (1943) s. 103, tabl. 63.

OSSOWSKI ST. U podstaw estetyki. Warszawa 1933 s. 305, tabl. 18.

PFUHL E. Malerei u. Zeichnung der Griechen. München 1923 s. 981, tabl. 352 t. 1—3.

PFUHL E. 1000 Jahre griechischer Malerei. München (1940) s. 32, tabl. 352.

POYNTER E. J., Head P. R. Classic a. italien painting. London 1890 s. 216.

RIDDER A. D., Deona W. L'art en Grèce. Paris 1924 s. 430, tabl. 23.

RIED F. Das Selbstbildnis. Berlin 1931 s. 159.

SCHEFFLER K. Die grossen französischen Maler des XIX Jahrh. München (1942) s. 183, tabl. 11.

SCHELTEMA F. A. v. Die Kunst unserer Vorzeit. Leipzig (1936) s. 190, tabl. 68.

SEIFFERT - WATTENBERG R. Van Eyck u. Brueghel. München (b.r.) s. 56, tabl. 92.

SPAMER A. Das kleine Andachtsbild von XIV bis zum XX Jahrh. München 1930 s. 334, tabl. 218.

SUIDA W. Leonardo u. sein Kreis. München (1929) s. 327, tabl. 193.

THOMAS B. Deutsche Plattnerkunst. München (1944) s. 67, tabl. 56.

WEICKERT C. Typen der archaischen Architektur in Griechenland u. Kleinasien. Augsburg 1929 s. 199.

WEINGARTNER J. Das kirchliche Kunstgewerbe der Neuzeit. Innsbruck 1927 s. 489.

WINCKELMANN J. J. Geschichte der Kunst des Altertums. Berlin 1913 s. 420.

WOELFFLIN H. Das erklären von Kunstwerken. Leipzig (1940) s. 52.

,, Die Kunst Albrecht Dürers. München 1926 s. 407.

,, Italien u. das deutsche Formgefühl. München (1931) s. 222.

,, Kunstgeschichtliche Grundbegraffe. München (1943) s. 263.

,, Renaissance u. Barock. München 1926 s. 338.

Stanisław WYSPIAŃSKI. Dzieła malarskie. (Tekst — St. Przybyszewski i T. Żuk Skarszewski) (Warszawa) (1925) s. 131, tabl. 86.

ZUELCH W. K. Der historische Grünewald, München (1938) s. 449.

T R E Ś Ć

BIULETYNU INFORMACYJNEGO MINISTERSTWA KULTURY I SZTUKI Nr 2—3

LUTY — MARZEC 1948